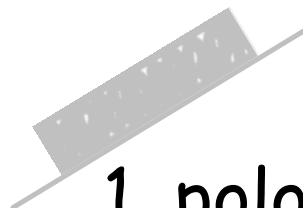
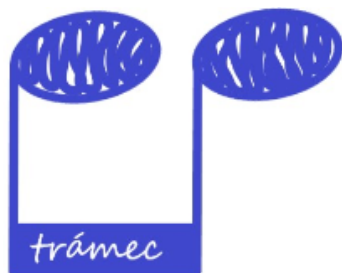

Hudební nauka

1. ročník

nic

			<i>nic</i>
	<i>nic</i>		<i>nic</i>
<i>nic</i>			
	<i>nic</i>		

1. pololetí

Použitá literatura:

Martin Vozar: Sbírka úloh z teorie. Hudební nauka I. díl

Jaromír Synek: Didaktika hudební výchovy I.
Univerzita Palackého v Olomouci 2004

Jaromír Stojan: Maličká su. JASTO 1997

Internetové zdroje:

YOU TUBE

PFUK Praha Katedra hudební výchovy, Diplomová práce Výběr písní k progresivnímu systému intonačních prvků v HV na 1. stupni ZŠ Jana Zichová. is.cuni.cz

Jméno a příjmení žáka:

Šk. rok: /

Učebna:

Obsah

- 4. Zvuk, tón, nota
- 5. Noty a jejich dělení
- 6. Pomlky a jejich dělení

... procvič si noty a pomlky

- 8. Notová osnova a pomocné linky
- 9. Houslový klíč
- 10. Jak píšeme nožičky k notám?
- 11. - 12. Jak zapsat noty do notové osnovy?

... procvič si zápis nožiček a praporků

- 14. Jak zapsat pomlky do notové osnovy?

... procvič si zápis pomlk

- 16. Hudební abeceda

... procvič si hudební abecedu

... procvič si hudební abecedu

... procvič si hudební abecedu

- 20. - 21. Hudební abeceda

... procvič si zápis not

... procvič si zápis not

- 24. Hudební abeceda na pomocných linkách

... procvič si zápis not

... procvič si zápis not

... procvič si zápis not

- 28. Solmizace, fonogestika, pentatonika

... procvič si somizaci a fonogestiku

- 30. Takt a taktová čára
- 31. Takt celý
- 32. Rytmus, metrum, tempo

Obsah

... procvič si rytmus

... procvič si rytmus

... procvič si rytmus

... procvič si rytmus

... procvič si rytmus

... procvič si rytmus

... procvič si solmizaci a fonogestiku

... procvič si solmizaci a fonogestiku

41. Melodie, půltón

42. Stupnice, celý tón

43. Akord (trojzvuk), stupnice C dur

44. Jak si zapamatuješ ...

... procvič si stupnici

46. Legato, staccato a dynamická znaménka

... procvič si solmizaci a fonogestiku

... procvič si solmizaci a fonogestiku

49. Notová osnova

Co musím umět na pololetní opakování

Tento výukový materiál je určen výhradně pro potřeby učitelů a žáků
základní umělecké školy Voborského, Botevova 3114,
143 00 Praha 4 - Modřany

Autor: Běla Kliková

Software: Smart Notebook 10 - držitel licence ZUŠ Voborského, Praha 4 - Modřany

Zvuk, tón a nota

Nejdříve si vysvětlíme pojmy: co je zvuk, co je tón a co je nota.

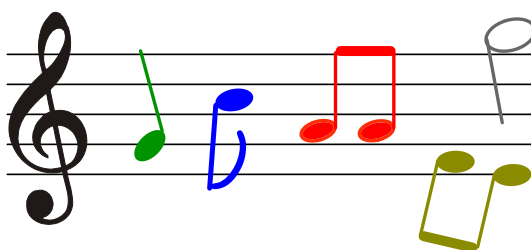
Zvuk je vše, co slyšíme, např. pískání, troubení, hučení, bouchání apod.

Zvukům, které zahrajeme na hudební nástroj nebo zazpíváme říkáme **tóny**.

Tón je krásný, ušlechtilý hudební zvuk.

Tak, jako umíme zapsat hlásky, slabiky nebo slova písmeny, naučíme se zapisovat i tóny.

Tóny zapisujeme v notách, **nota** je tedy značka pro tón.

Tóny mají své základní vlastnosti: výšku, délku, sílu a barvu.

výška

Podle výšky rozlišujeme tóny:
vysoké a hluboké...

délka

Podle toho, jak dlouho tóny
znějí, mohou být: **dlouhé a
krátké...**

síla

Podle toho, jak silně tóny znějí,
rozpoznáme tóny:
slabé a silné...

barva

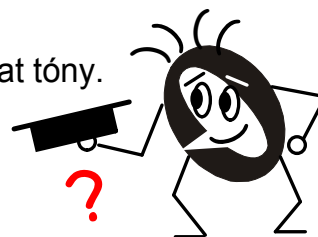
Barvu tónů vytvářejí různé
hudební nástroje: **tón flétny,
tón klavíru, tón houslí... ,
či mužský, ženský a dětský
hlas.**

Co jsou noty ?

Noty jsou hudební znaménka, kterými můžeme zapsat tóny.

U každé noty určujeme výšku a délku.

Délku noty poznáme podle její podoby:

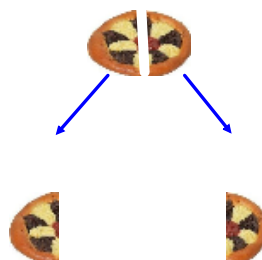
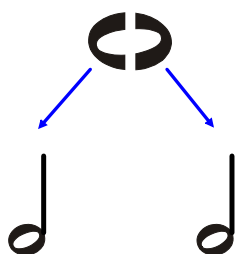
Nejdelší je **nota celá**.

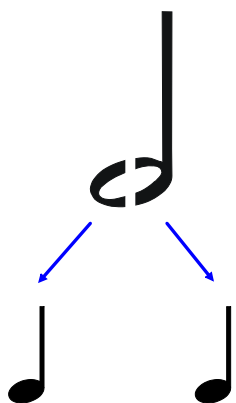
= prázdná hlavička

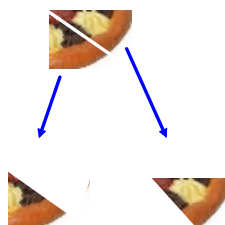
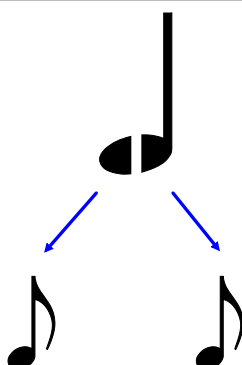
Rozdělením noty celé poznáme další, kratší druhy not.

Nota půlová
= prázdná hlavička a nožička

Nota čtvrt'ová
= vyplněná hlavička a nožička

Nota osminová
= vyplněná hlavička, nožička a praporek

jiný zápis = dvě vyplněné hlavičky, nožičky spojené trámcem

Co jsou pomlky ?

Pomlky jsou značky pro „ticho“ v hudbě.

Pomlku nebudeme ani hrát ani zpívat.

Názvy mají stejné jako noty, stejné jsou i jejich délky:

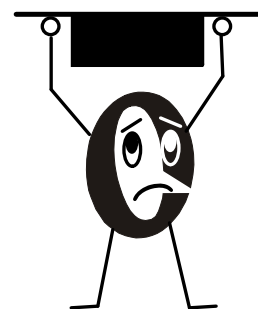
Nejdelší je **pomlka celá**.

=

= visí z linky dolů (obrácený klobouk)

Pomlky poznáme podle tvaru a podle místa v notové osnově.

=

Pomlka půlová

= leží na lince (jako klobouk na hlavě)

=

Pomlka čtvrt'ová

= připomíná svým tvarem
obrácené písmeno **Z**

=

Pomlka osminová

= připomíná háček s šikmou
čarou dolů

Noty a pomlky se naučíme zapisovat do notové osnovy

... procvič si noty a pomlky

Spoj čarou noty a pomlky, které patří k sobě:

The boxes contain the following symbols:

- Top row: A box with a beamed eighth and sixteenth note pair (red border), a box with three eighth notes (green border), and a box with two eighth notes (yellow border).
- Second row: A box with a single eighth note (green border), a box with a single eighth rest (red border), and a box with a single eighth note (yellow border).
- Third row: A box with three eighth notes (gray border), a box with two eighth notes (green border), and a box with three eighth notes (yellow border).
- Fourth row: A box with a single eighth rest (yellow border), a box with three eighth notes (yellow border), and a box with three eighth notes (yellow border).
- Fifth row: A box with a single eighth rest (gray border), a box with a single eighth note (gray border), and a box with three eighth notes (red border).
- Sixth row: A box with a single eighth note (gray border), a box with a single eighth rest (red border), and a box with a single eighth rest (green border).

A blue arrow points from the box containing a single eighth note (green border) to the box containing a single eighth rest (red border).

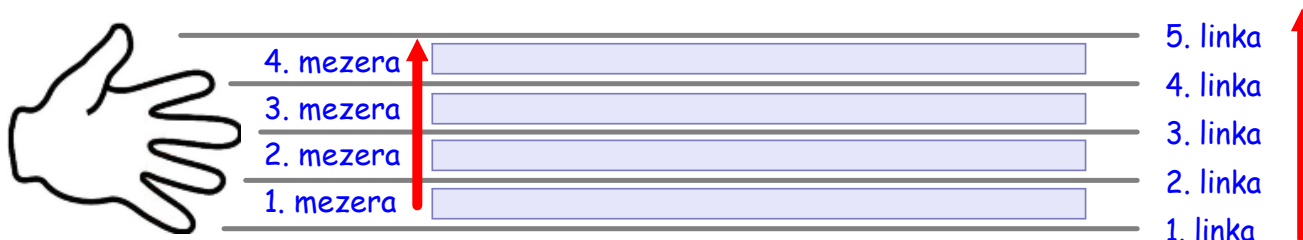
Co je notová osnova ?

Notová osnova je určena pro zápis not.

Skládá se z **5 linek** a **4 mezer**.

Linky a mezery počítáme odspoda:

Notová osnova je jako tvoje ruka: pět linek = 5 prstů

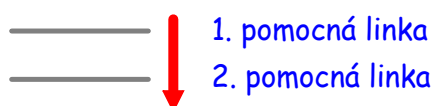

Když notová osnova nestačí, zapisujeme noty na **pomocné linky**.

Jsou to krátké linky, umístěné pod nebo nad notovou osnovou.

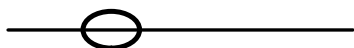

Pomocné linky počítáme podle vzdálenosti od notové osnovy.

Notová osnova slouží k zápisu not a pomlk tak, abychom poznali jejich výšku a délku. Proto je musíme zapsat přesně!

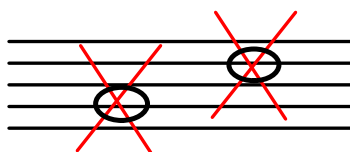
správně 😊

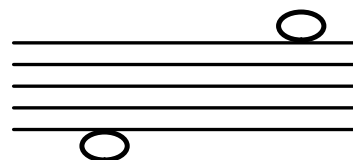
správně 😊

chybně

správně 😊

I těsně nad nebo pod notovou osnovou má nota své místo.

Houslový klíč

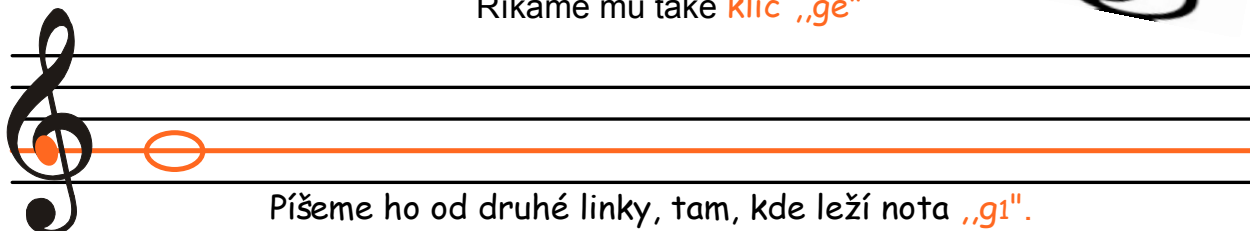
Na začátek notové osnovy napíšeme klíč.

Určuje místo noty a její název v notové osnově. Klíčů je více druhů.

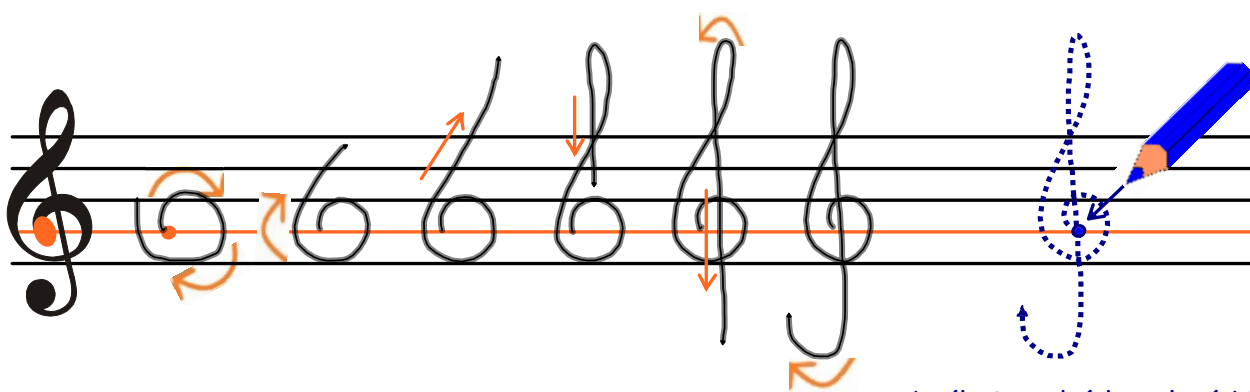
Nejvíce se používá **klíč houslový**.

Říkáme mu také klíč „gé“

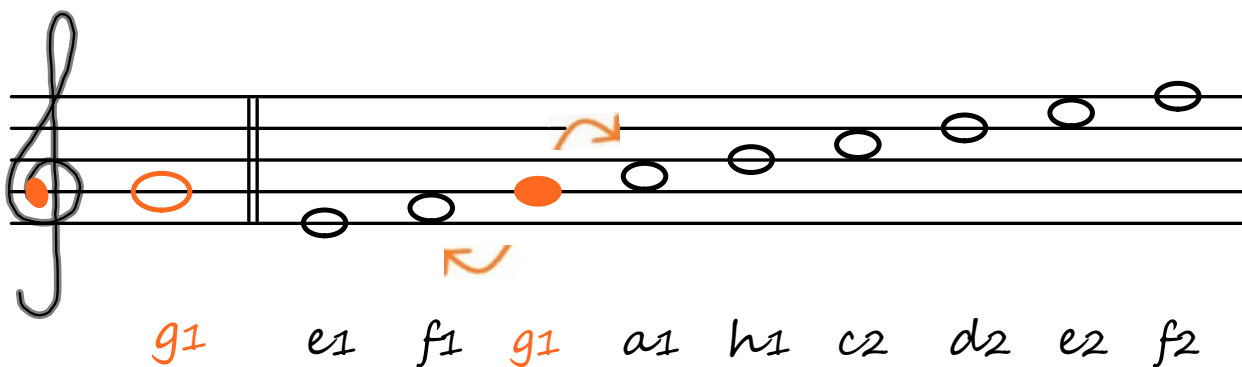

Naučíme se houslový klíč zapsat: 😊

obtáhni modrý houslový klíč
ve směru šipky

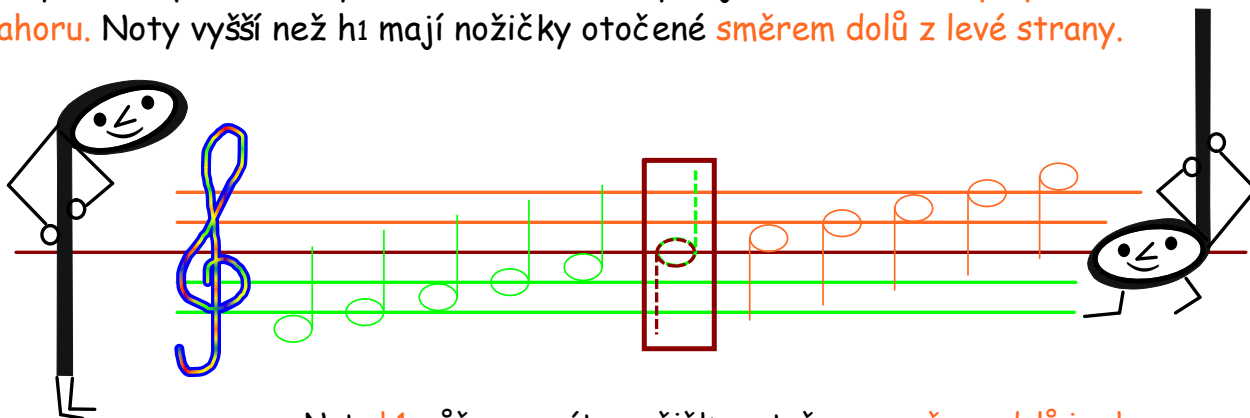
Pro pohyb not v notové osnově platí pravidlo **linka - mezera**. Nota se přesune z linky do nejbližší mezery, z mezery na nejbližší linku. Vždy jde o jeden krok, jeden tón výše nebo níže. Toto pravidlo budeme potřebovat při poznávání jiných not než té, která je umístěna ve stejném místě, jako klíč.

Jak píšeme nožičky k notám ?

Nožička noty směřuje buď po pravé straně nahoru nebo po levé straně dolů, záleží, ve které části notové osnovy se nachází.

Noty, které píšeme zespondu až k notě **h1**, zapisujeme s nožičkou **po pravé straně nahoru**. Noty vyšší než **h1** mají nožičky otočené **směrem dolů z levé strany**.

Notu **h1** můžeme psát s nožičkou otočenou **směrem dolů i nahoru**

Chybně

Správně

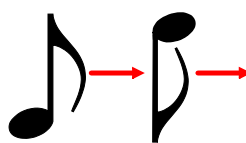

... a jak píšeme praporek ?

Praporek píšeme vždy **vpravo**

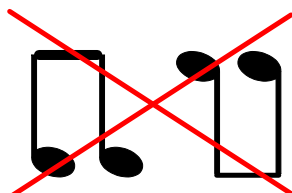
Chybně

Správně

Osmínové noty s trámcem:

Chybně

Správně

Jak zapsat noty do notové osnovy ?

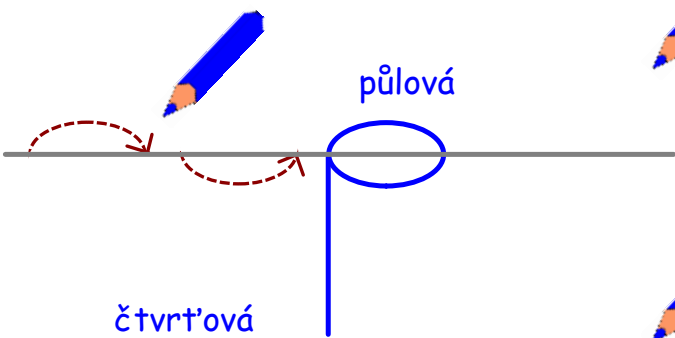
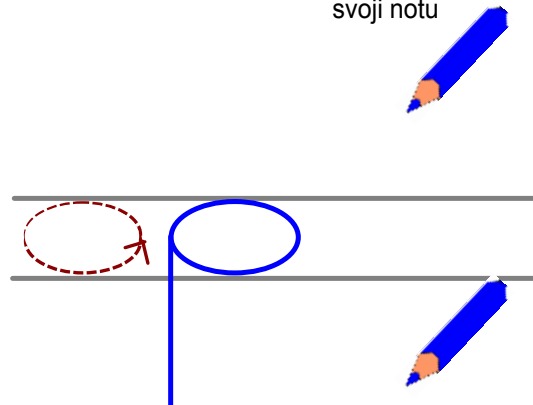
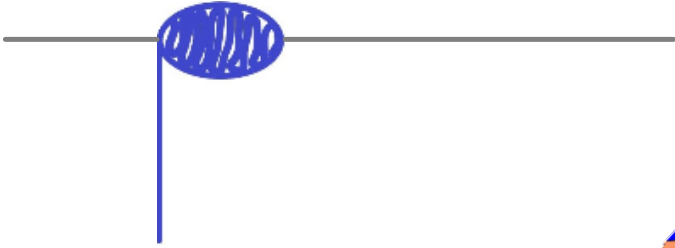
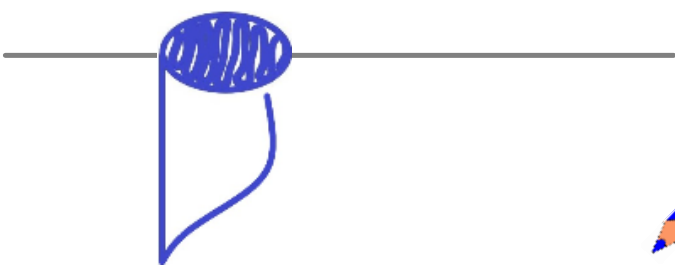
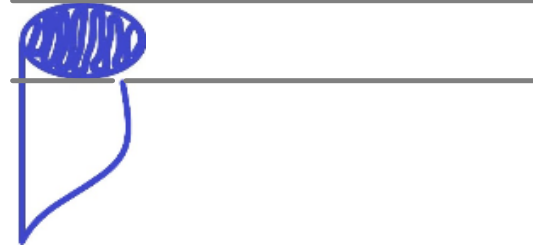
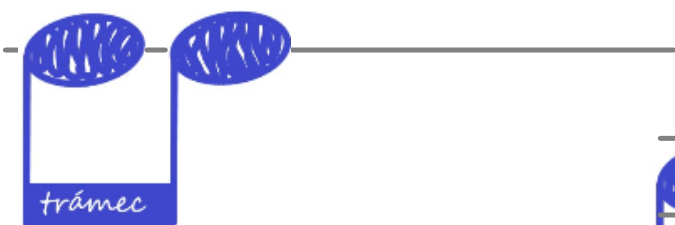
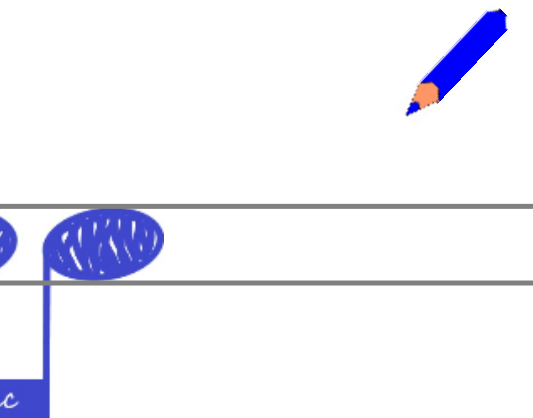
Délku noty poznáme podle toho, jak vypadá.

Může být: nevybarvená bez nožičky, nevybarvená s nožičkou, vybarvená s nožičkou, vybarvená s nožičkou a praporkem (více not může být spojeno trámcem).

	Zapiš na linku svoji notu	Zapiš do mezery svoji notu
celá		
půlová		
čtvrt'ová		
osminová		
dvě osminové s trámcem		

Jak zapsat noty do notové osnovy ?

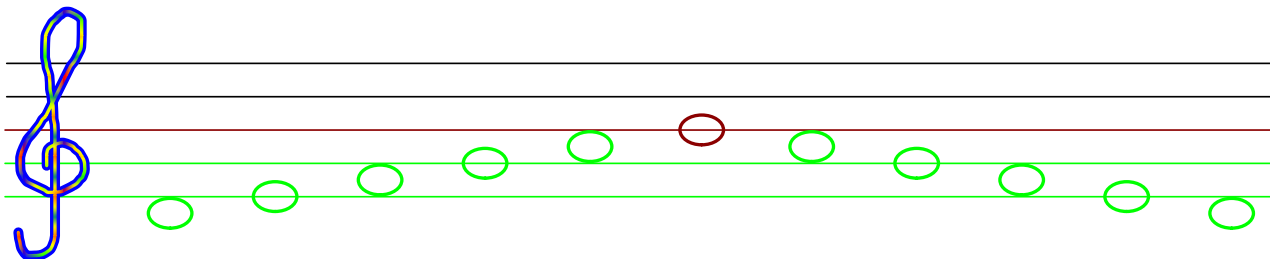
Pravidlo zápisu nožiček: zapamatuj si, že všechny noty pod nebo nad notovou osnovou vždy směřují s nožičkami do středu notové osnovy. Noty s nožičkou dolů nesmí připomínat č. 9. Nebude, když nožičku napíšeš po levé straně.

	Zapiš na linku svoji notu	Zapiš do mezery svoji notu
 půlová		
 čtvrt'ová		
 osminová		
 trámec	 trámec	
dvě osminové s trámcem		

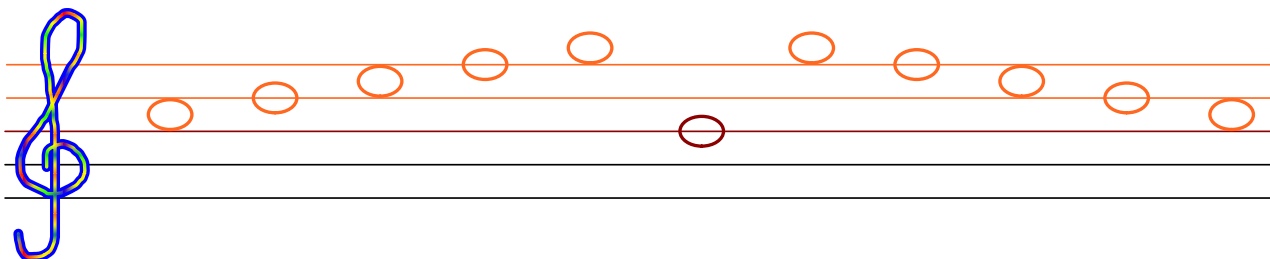
... procvič si zápis nožiček a praporků

Dopiš správně nožičky k těmto hlavičkám:

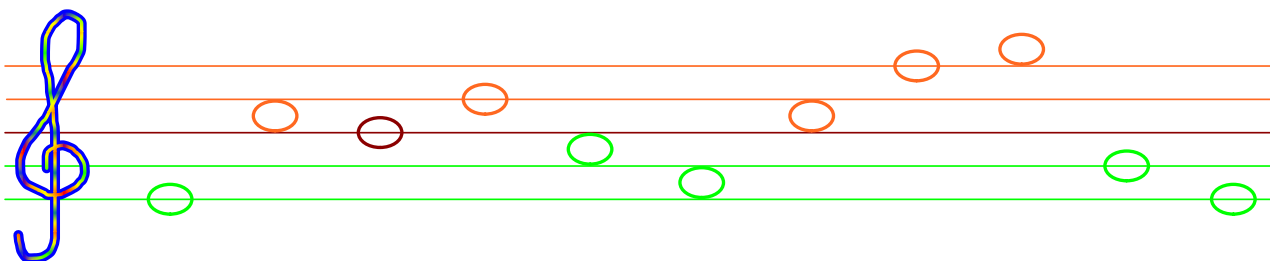
?

?

... a teď napřeskáčku:

Která nota má: vyplněnou hlavičku, nožičku
a praporek?

Nota

Dopiš oba řádky, otoč na praporek správným směrem:

Jak zapsat pomlky do notové osnovy ?

Pomlky jsou hudební znaménka, na která nehrajeme.

Každá nota má svoji pomlku. Zapisujeme je do notové osnovy přesně.

celá
tištěná zapsaná

Zapiš do osnovy
svoji pomlku celou

půlová
tištěná zapsaná

Zapiš do osnovy
svoji pomlku půlovou

čtvrt'ová
tištěná zapsaná

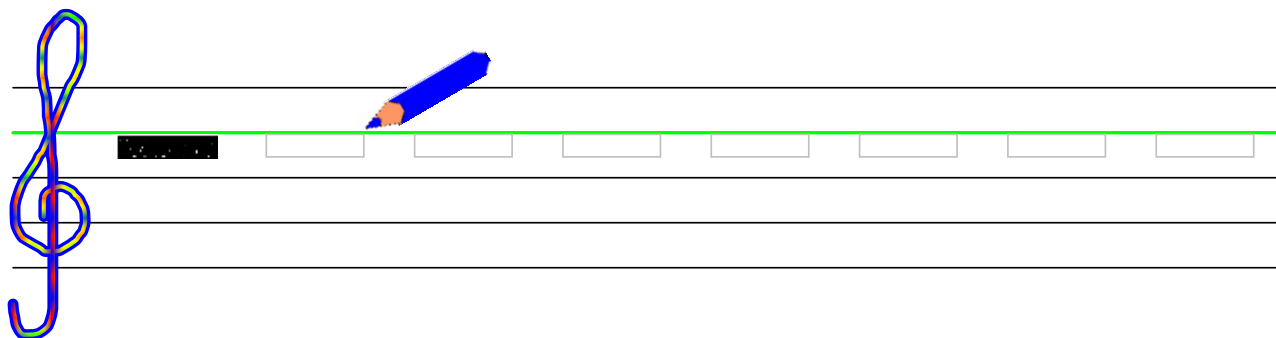
Zapiš do osnovy
svoji pomlku čtvrt'ovou

osminová
tištěná zapsaná

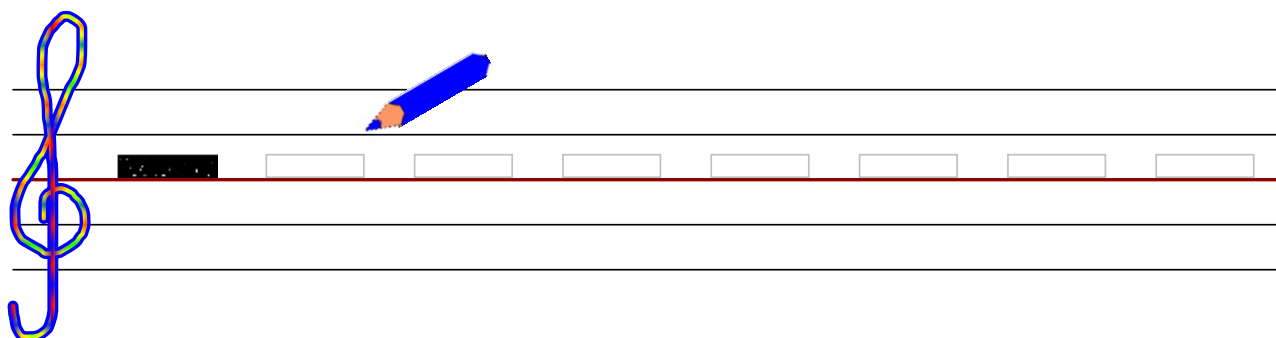
Zapiš do osnovy
svoji pomlku osminovou

... procvič si zápis pomlky

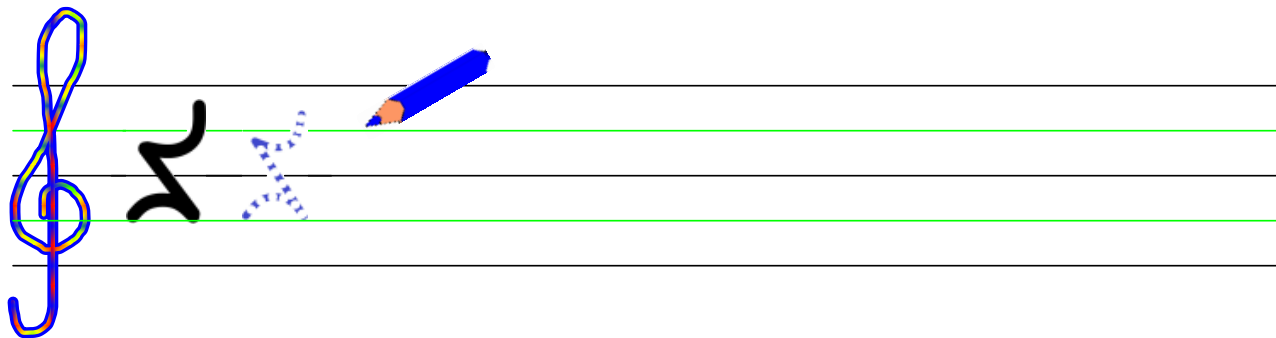
Napiš pomlku celou, nezapomeň pomlky vyplnit:

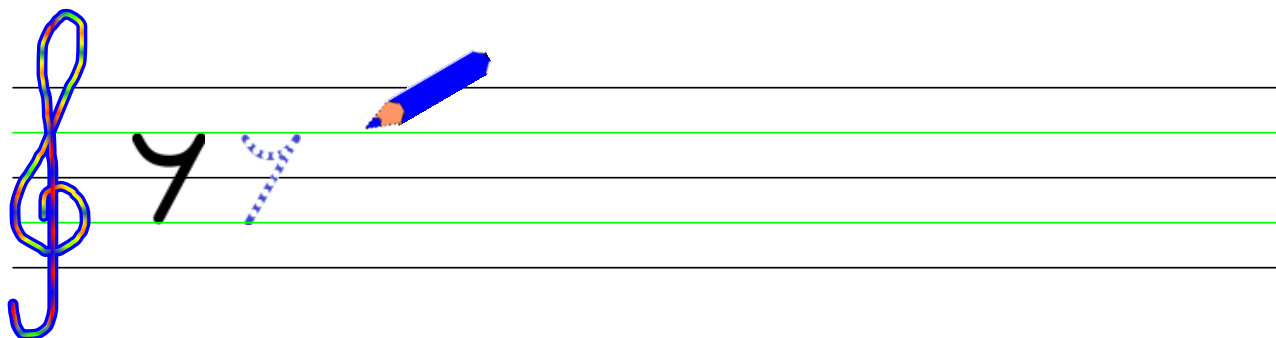
Napiš pomlku půlovou, nezapomeň pomlky vyplnit:

Napiš pomlku čtvrtovou:

Napiš pomlku osminovou:

Hudební abeceda

Hudební abeceda je složena ze sedmi písmenek,

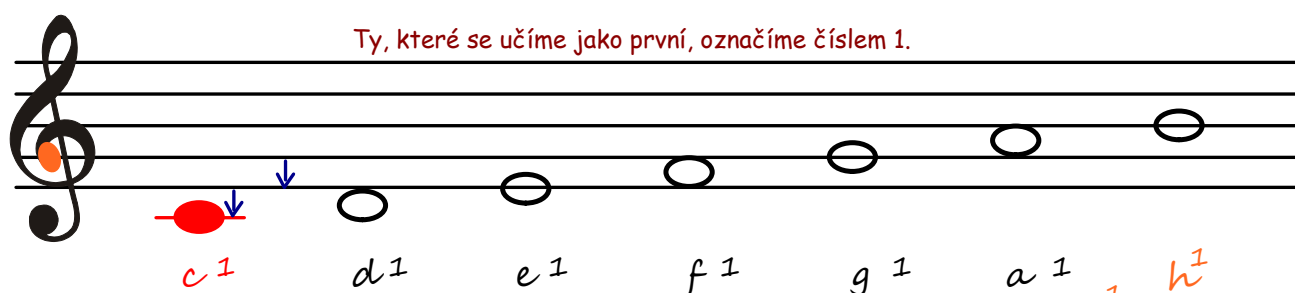
Vyslovuj:

cé, dé, é, ef, gé, á, há

pro sedm základních tónů :

pro sedm základních tónů, které hudba používá.

Každý tón (nota) v notové osnově má své jméno (písmenko). Jsou poskládané tak, že stoupají vždy o kousek výš (podle pravidla **linka - mezera**).

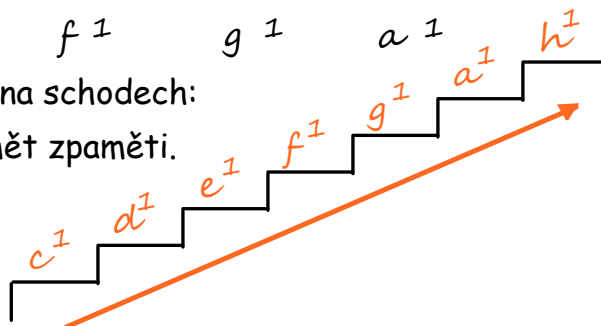

Představíme si je i tak, jako když stojí na schodech:

Zápis not z hudební abecedy musíme umět zpaměti.

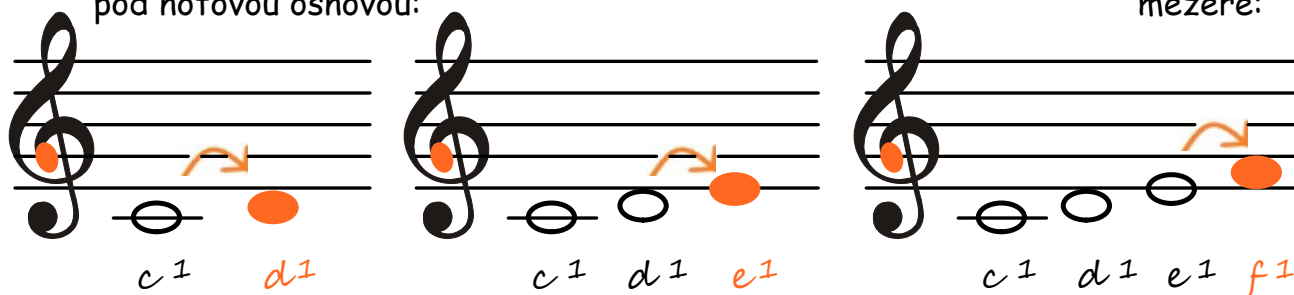
První nota **c1** leží na první pomocné lince pod notovou osnovou.

Pomocné linky píšeme ve stejné
↓ vzdálenosti, ↓ jako linky v notové osnově.

Od noty **c1** odpočítáme pomocí hudební abecedy další jména not. Proto si musíme tuto dobře notu zapamatovat.

Další nota **d1** leží těsně pod notovou osnovou: nota **e1** je na první lince, notu **f1** najdeme v první mezeře:

... procvič si hudební abecedu

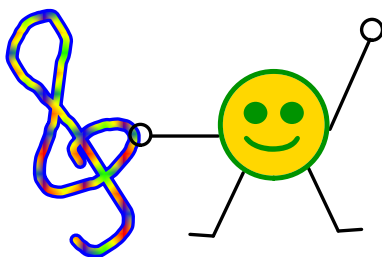
Doplň čísly a slovem, že:

Notová osnova má linek a mezery.

Na začátku notové osnovy píšeme klíč.

Hudební nástroje používají různé klíče, doplň ten, který znáš ...

Doplň správná písmenka z hudební abecedy:

c,, e, f, g, a, h

....., d, e, f, g, a, h

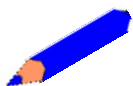
c, d,, f, g, a, h

c, d, e,, g, a, h

c, d, e, f,, a, h

c, d, e, f, g,, h

Které tóny leží

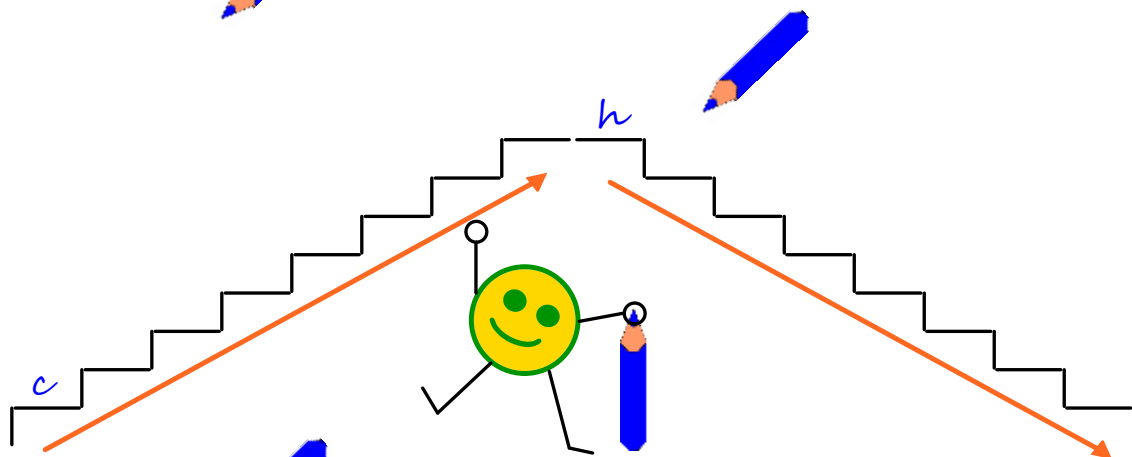
c, d, e, f, g, a,

mezi: c e, mezi: f a, mezi: e g,

mezi: d f, mezi: g h ?

... procvič si hudební abecedu

Umíš vyjmenovat **hudební abecedu**, zvládneš ji poskládat i v opačném pořadí?

Umíš vyjmenovat **hudební abecedu** od jiného písmenka? Doplň volná políčka.

e						
---	--	--	--	--	--	--

g						
---	--	--	--	--	--	--

a						
---	--	--	--	--	--	--

Doplň správné písmenko:

který tón leží nad **c** ?

který tón leží pod **d** ?

který tón leží nad **e** ?

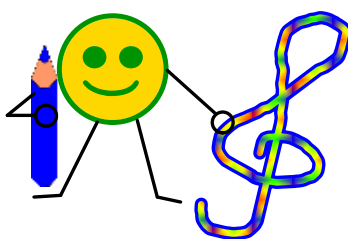
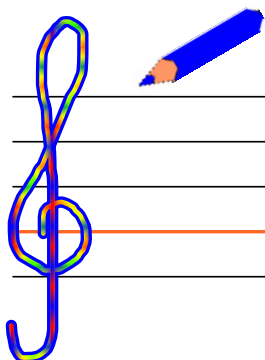
který tón leží nad **f** ?

který tón leží pod **h** ?

který tón leží nad **a** ?

... procvič si hudební abecedu

Napiš řadu houslových klíčů, využij celou notovou osnovu:

Doplň správná písmenka z **hudební abecedy**:

Kdyžimbálohrál v t.....mpu polku,létna s fa.....otem se sm.....ly;

než seousle n.....ladí, s diri.....entem domluví,idlat vůbec n.....musí,

.....o tan.....e jim tedy není, to je pěkné nadělení!

Všechna doplněná písmenka přepiš do čtverečků v daném pořadí:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Hudební abeceda

Aby se nám **hudební abeceda** dobře zpívala, přidáme ještě jednu notu **cé**.

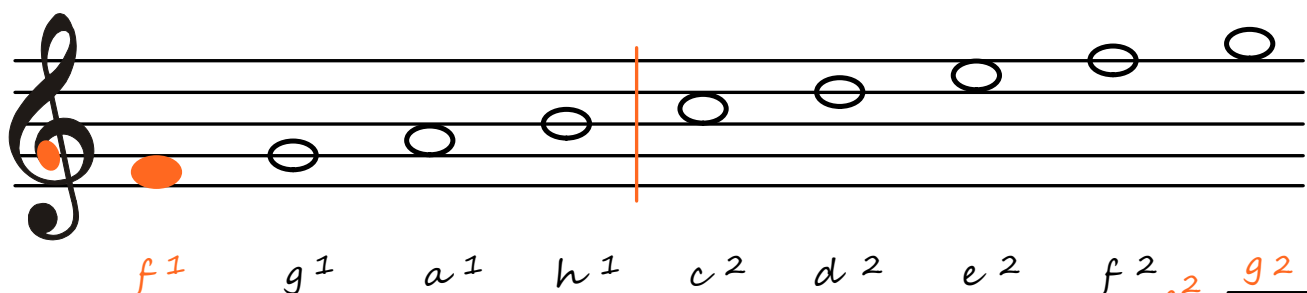
c	d	e	f	g	a	h	c
---	---	---	---	---	---	---	---

Vyslovuj:

cé, dé, é, ef, gé, á, há cé

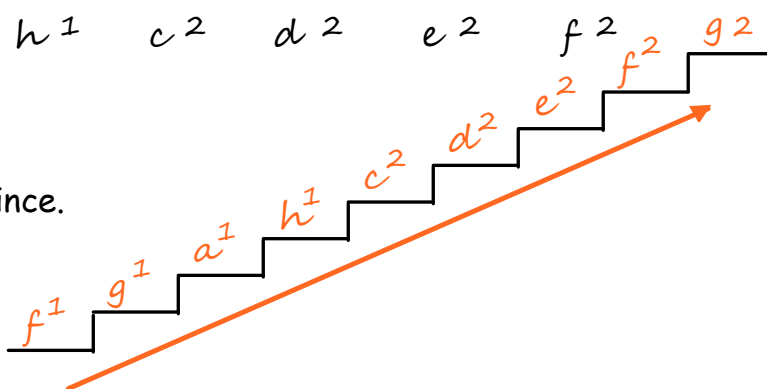
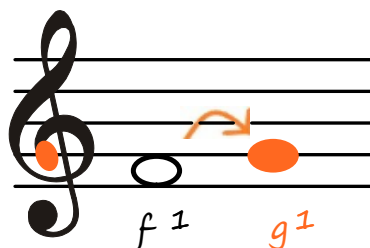
Tyto základní tóny se v hudbě opakují v různých výškách.

Podle pravidla **linka - mezera** budeme v notové osnově pokračovat a seznámíme se s dalšími notami v rozsahu celé notové osnovy.

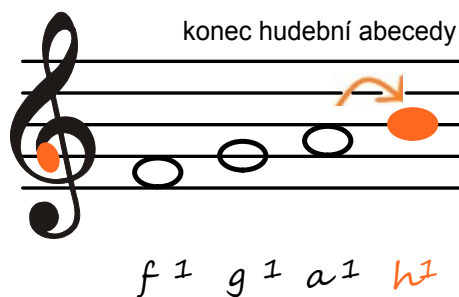
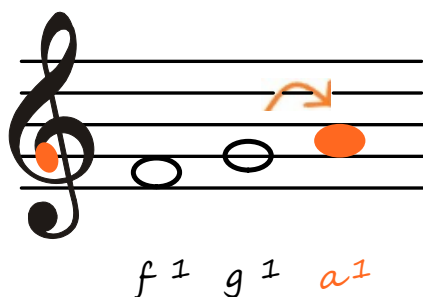

Naposledy jsme zapisovali notu **f₁** do první mezery.

Následující nota **g₁** leží na druhé lince.

Nota **a₁** leží ve druhé mezeře; nota **h₁** na třetí lince. Je to nota v hudební abecedě poslední, dál

pokračujeme znovu od písmenka **c**, ale s označením čísla **2**.
Název další noty je c₂.
Dál postupujeme podle daných písmen.

Hudební abeceda v přehledu

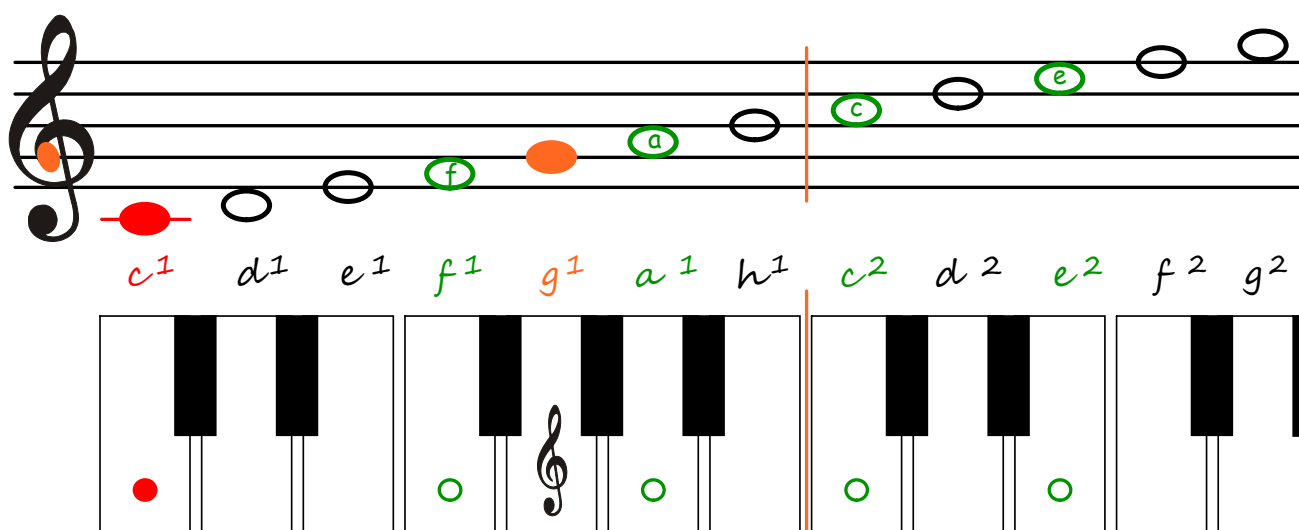
Umiš už písmenka **hudební abecedy** jmenovat od shora?

Vyjmenuj si hudební abecedu opačně.

Každý tón (nota) v notové osnově má své jméno (písmenko). Jsou poskládané i tak, že klesají vždy o kousek níž (podle pravidla **linka - mezera**).

Noty, které jsme se už naučili:

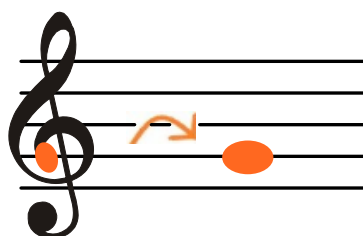
Noty ve skladbách nejsou vždycky seřazené za sebou. Přesouvají se buď nahoru nebo dolů o jeden nebo více kroků. Zpočátku si budeme pomáhat hudební abecedou.

1. zjistíme jméno a umístění klíče
2. zjistíme o kolik kroků se nota přesunula
a stejný počet kroků uděláme v hudební abecedě správným směrem (nahoru, dolů).

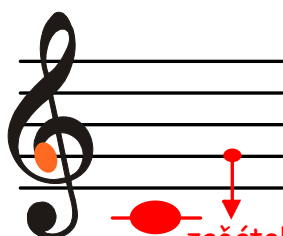
Abychom se naučili noty rychle číst, zapamatujeme si některé pomůcky ke zrychlení poznávání not:

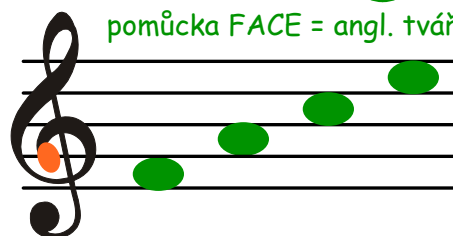
pomůcka FACE = angl. tvář

klíč G = g¹

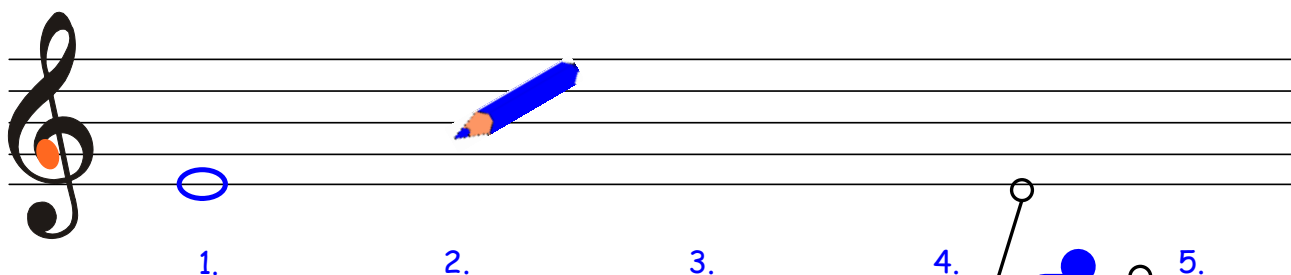
c¹ začátek hudební abecedy

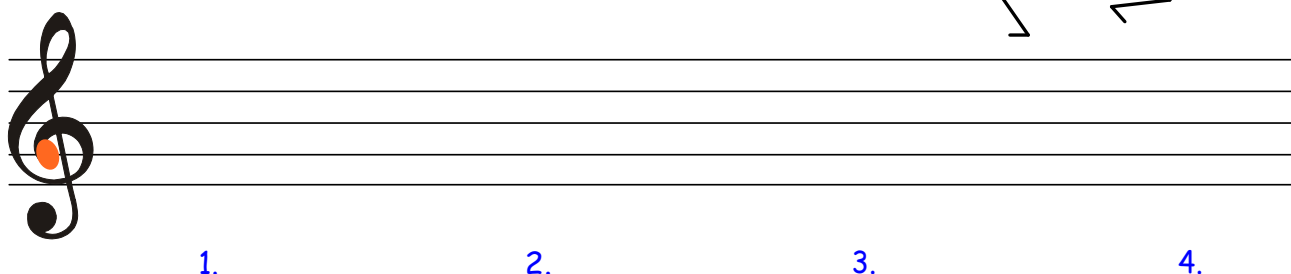
f¹ a¹ c¹ e¹

... procvič si zápis not

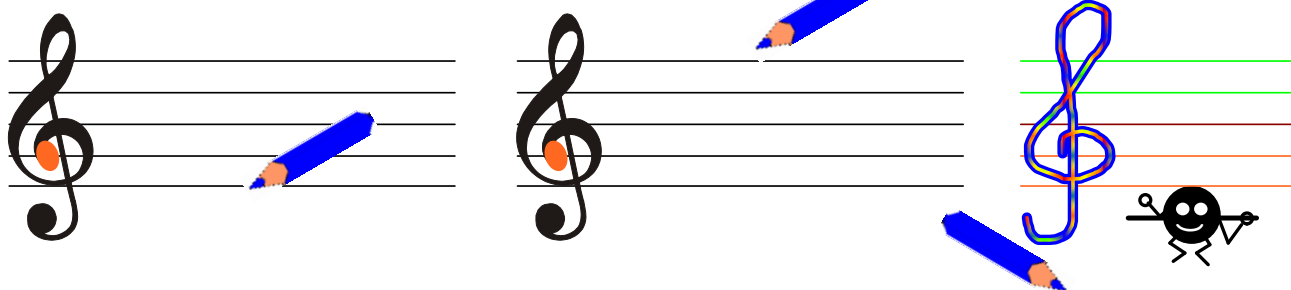
Nad čísla dopiš hlavičky not, které leží na 2., 3., 4. a 5. lince:

Nad čísla dopiš hlavičky not, které leží v 1., 2., 3. a 4. mezeře:

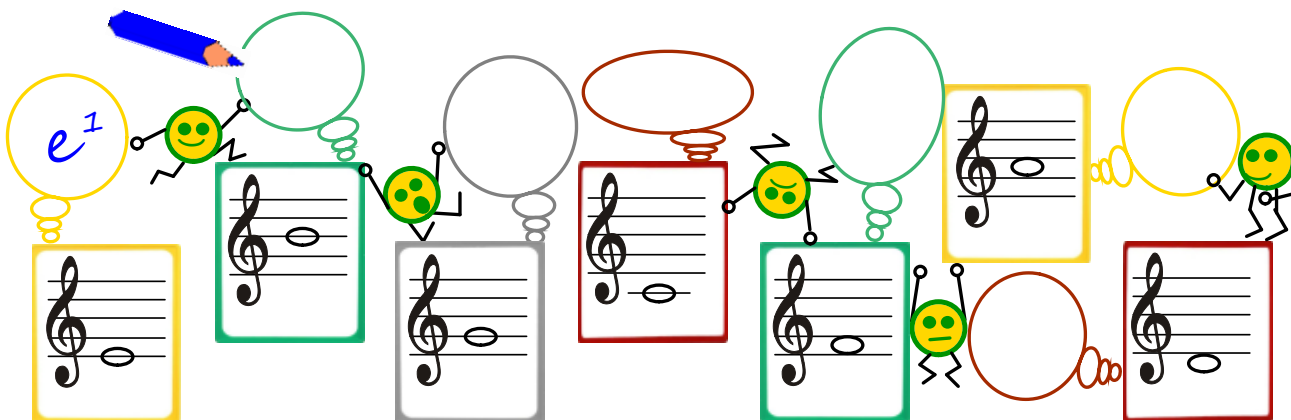

Napiš notu celou pod notovou osnovu a nad notovou osnovu. Noty musíš k linkám přilepit.

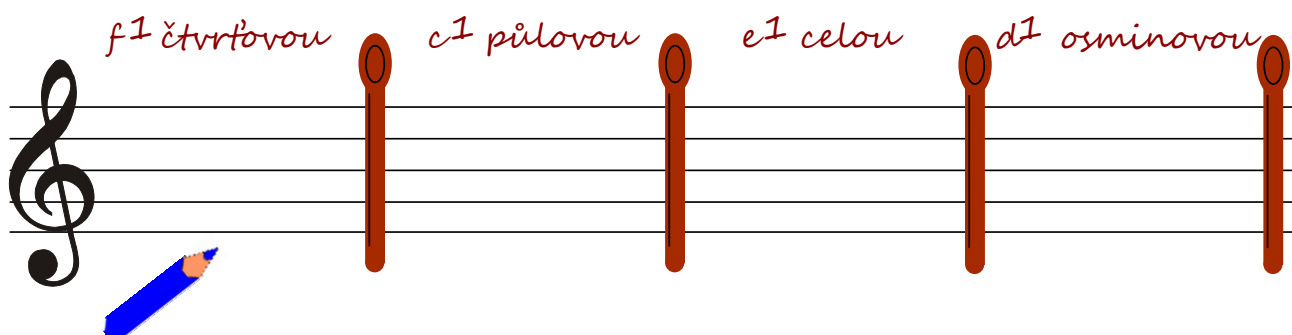
Poznej notu a dopiš její jméno:

Na první pomocné lince leží nota

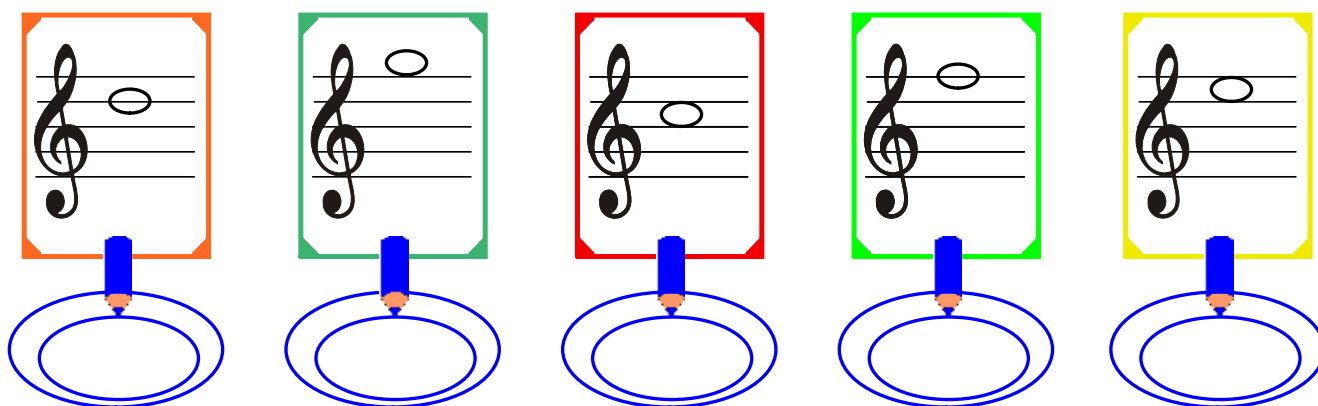

... procvič si zápis not a jména not

Dopiš k vařečce notu:

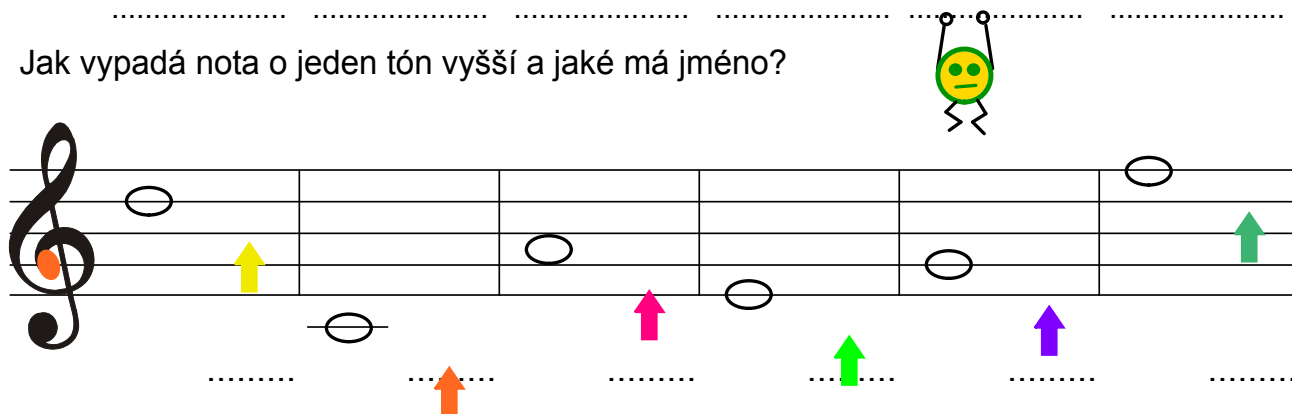
Poznej notu a do talíře dopiš její jméno:

Ke každé notě zapiš druhou o jeden tón nižší; obě pojmenuj:

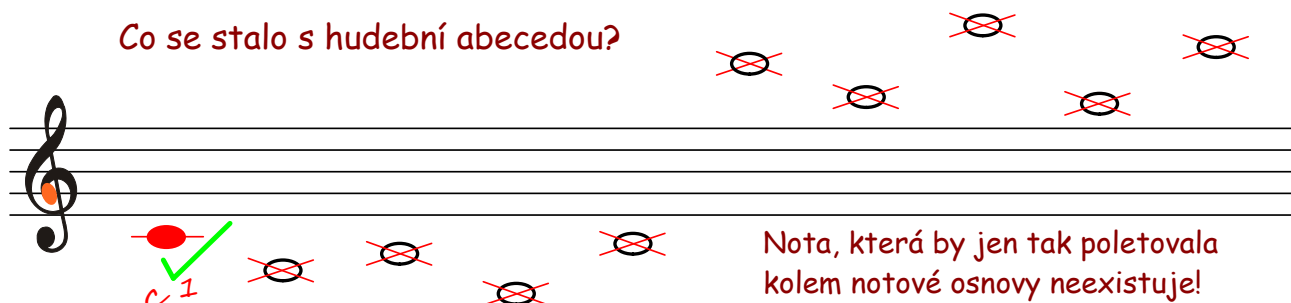
Jak vypadá nota o jeden tón vyšší a jaké má jméno?

Hudební abeceda na pomocných linkách

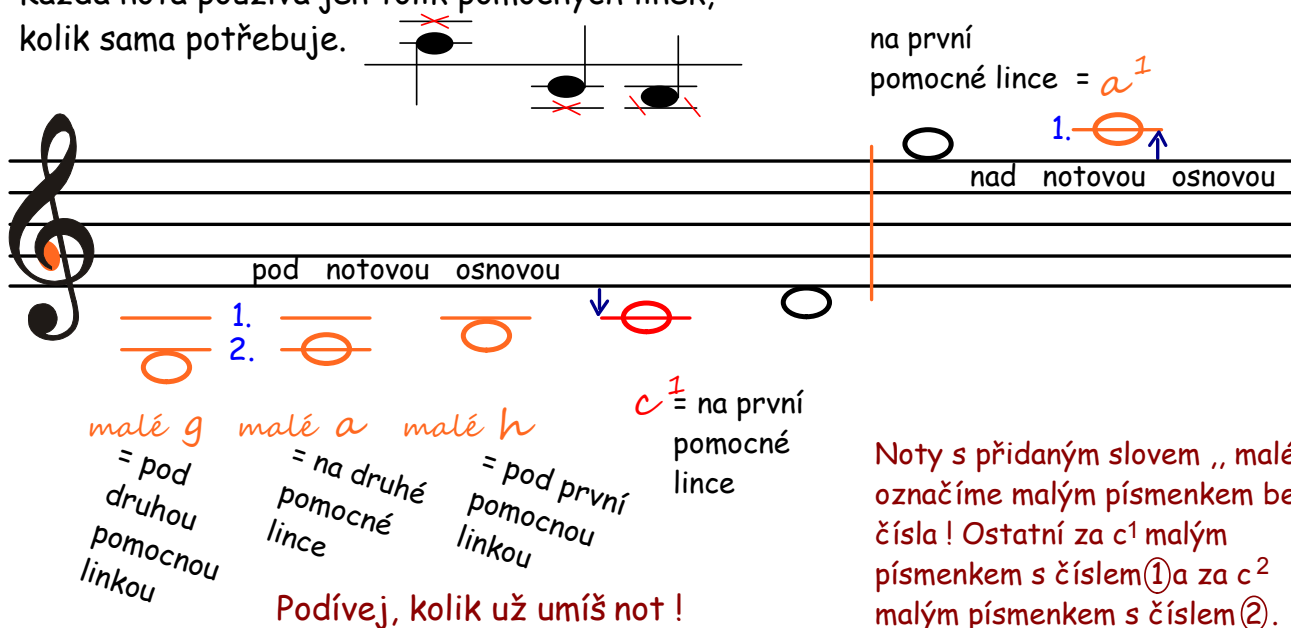
Pomocné linky jsou pokračováním notové osnovy; nacházejí se pod i nad notovou osnovou.

Co se stalo s hudební abecedou?

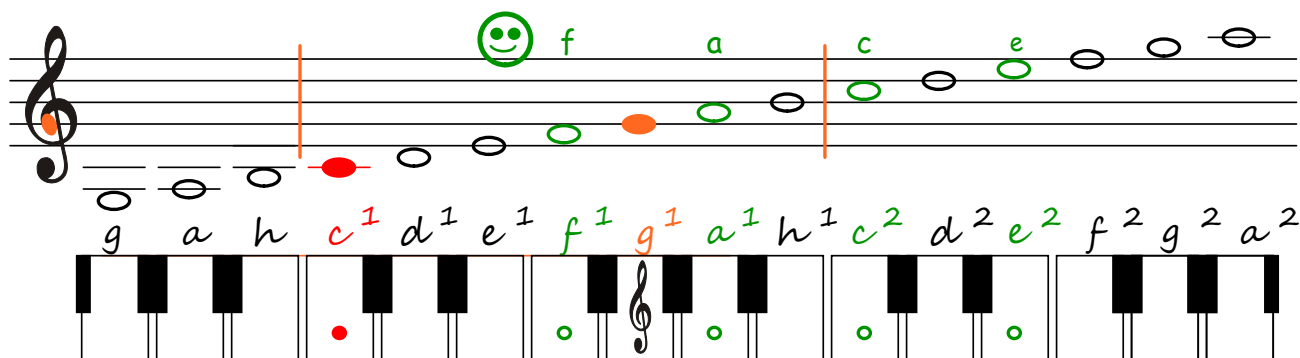

Noty, které se do notové osnovy nevejdou, pokračují na pomocných linkách. Klesají i stoupají podle hudební abecedy stejně, jako v notové osnově. Pořadí pomocných linek počítáme podle jejich vzdáleností od notové osnovy.

Každá nota používá jen tolik pomocných linek, kolik sama potřebuje.

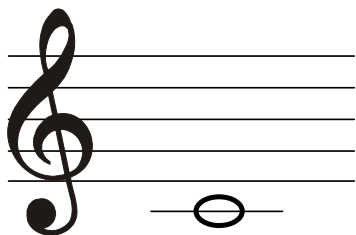

Podívej, kolik už umíš not!

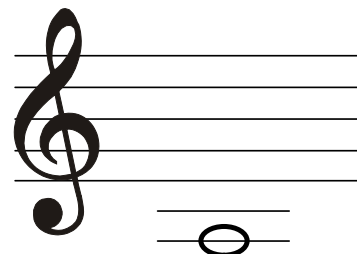
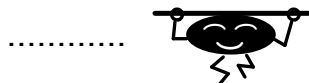
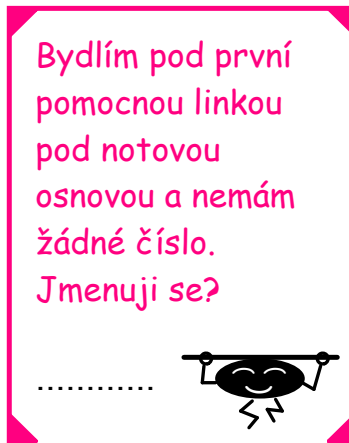
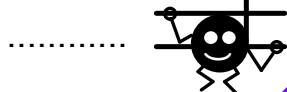

... procvič si zápis not

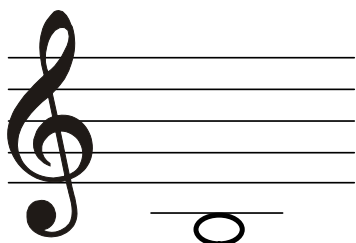
Už umíš noty na pomocných linkách? Připoj čarou správný text ke správné notě:

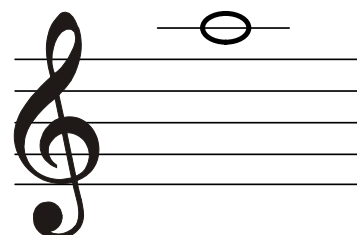
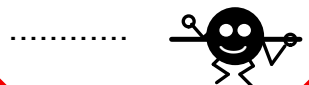
Najdeš mě,
na druhé pomocné
lince pod notovou
osnovou, nemám
číslo, mám jen
jméno:

Daří se mi pod
druhou pomocnou
linkou pod notovou
osnovou. Číslo
nepotřebuji.
a mé jméno je?

Jsem nota, co leží
na první pomocné
lince pod notovou
osnovou. Jaké je mé
jméno a které číslo
mám?

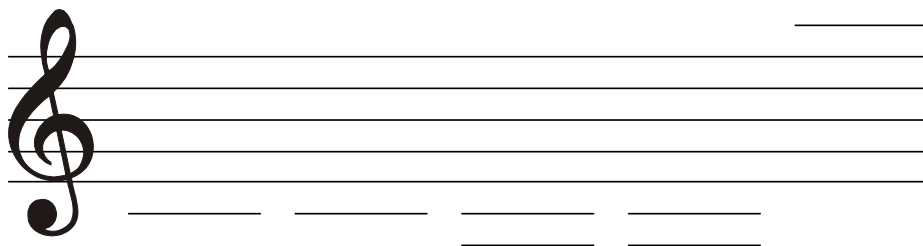

Mám kamarádku
pod notovou
osnovou, já jsem
na první pomocné
lince nad osnovou.
Jaké mám číslo
a jméno?

.....

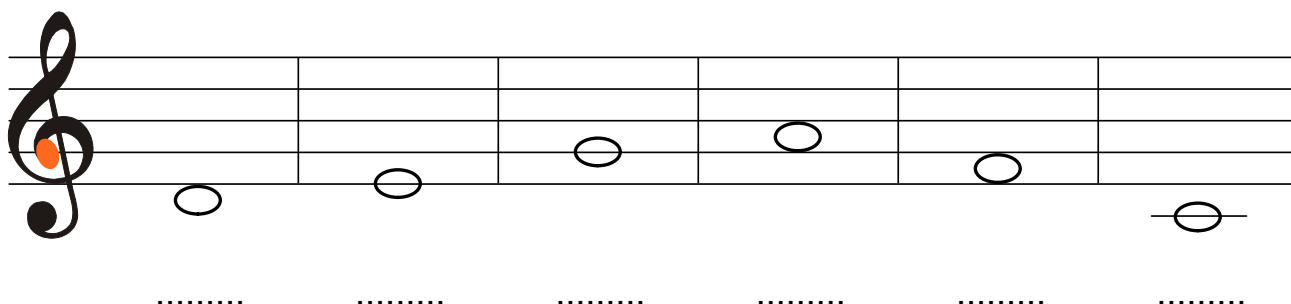

Je nás pět not, napiš nás na připravené linky:

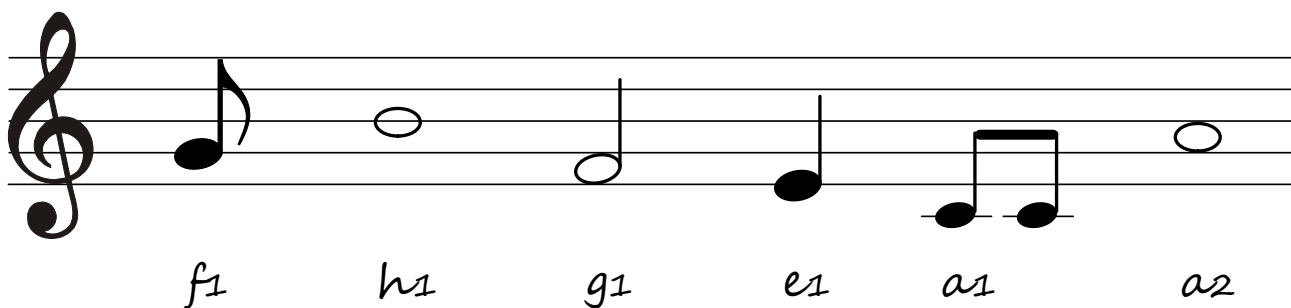

... procvič si zápis not

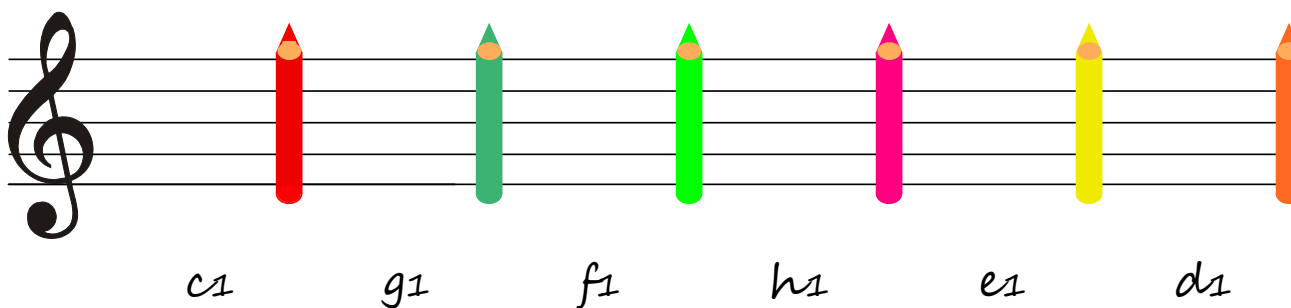
Pod každou notu napiš její jméno:

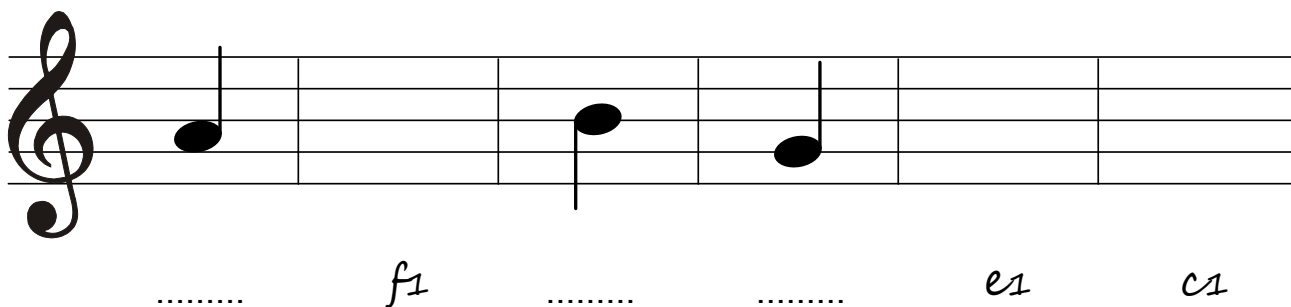
Zakroužkuj správně zapsané noty:

Ke každé tužce zapiš notu půlovou podle jména:

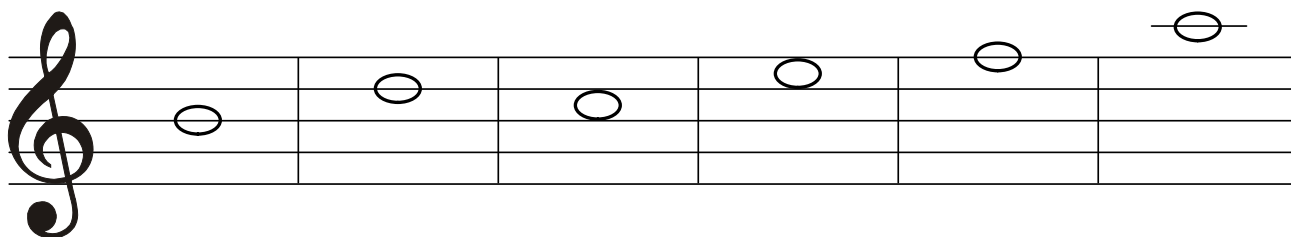

K notě čtvrt'ové napiš jméno nebo podle jména notu zapiš:

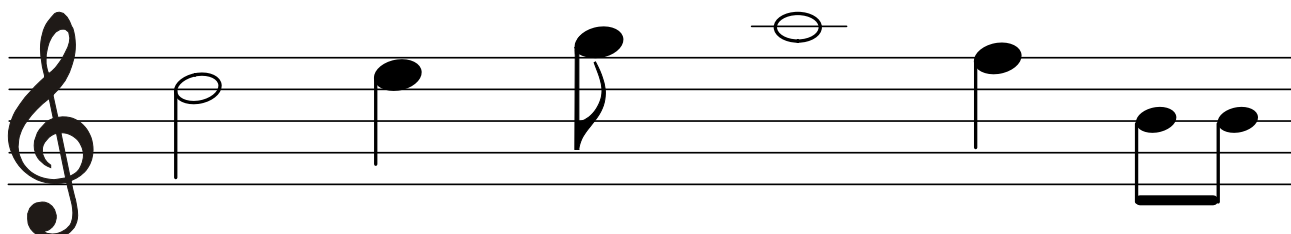
... procvič si zápis not

Pod každou notu napiš její jméno:

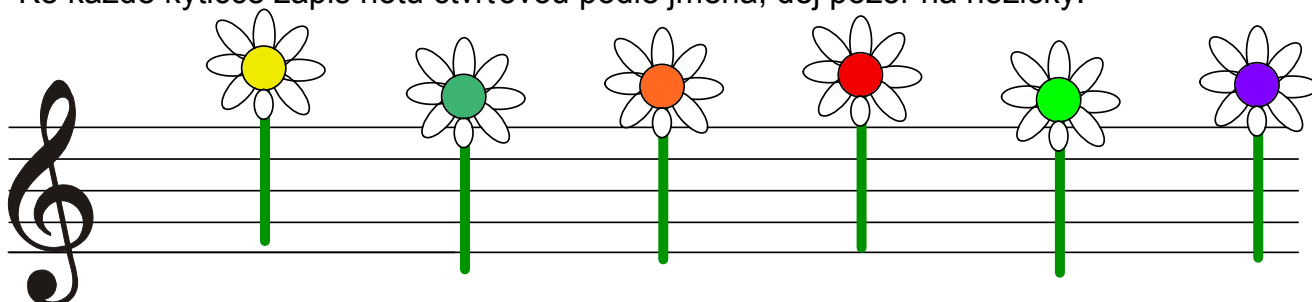
.....

Zakroužkuj správně zapsané noty:

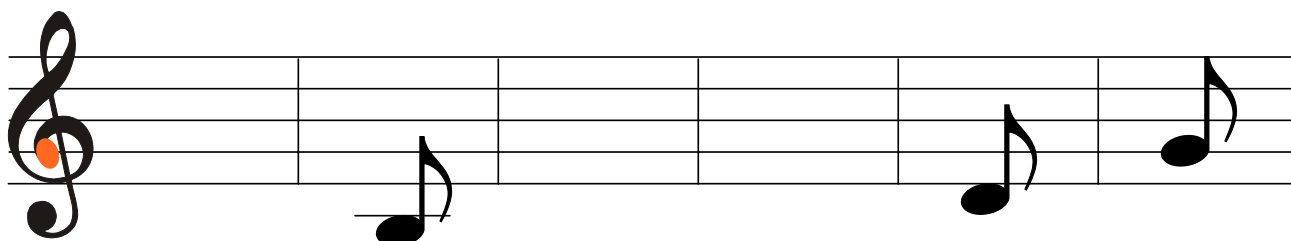
f2 e2 g1 d2 f2 a1

Ke každé kytice zapiš notu čtvrtěovou podle jména, dej pozor na nožičky:

e2 g2 d2 c2 f2 a2

K notě osminové napiš jméno nebo podle jména notu osminovou zapiš:

c1 g a

Solmizace, solmizační slabiky

Solmizace = pojmenování tónů hudební abecedy solmizačními slabikami:

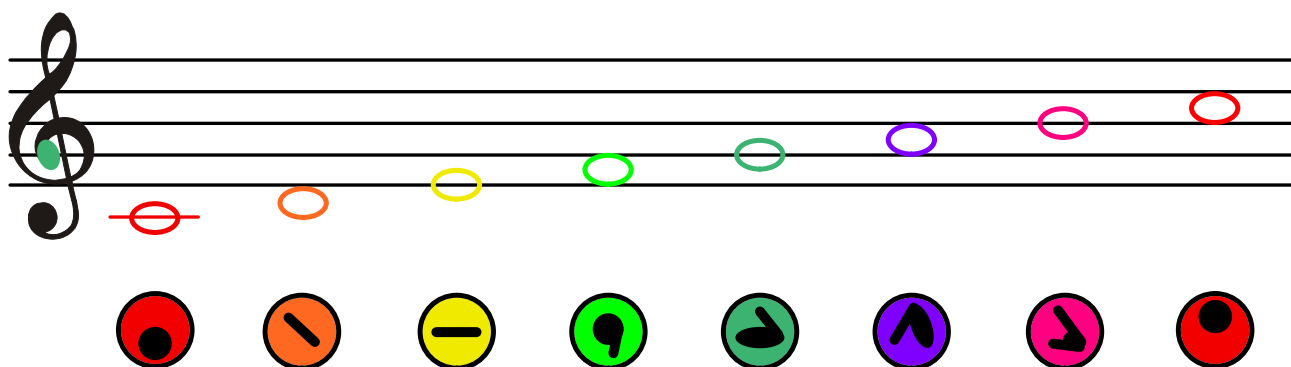
do, re, mi, fa, so, la, ti

Je to zvláštní hudební řeč, kterou se umí dorozumět hudebníci na celém světě. Tuto hudební řeč můžeme nejen zpívat, ale také ukazovat. Ukazovací řeči se říká:

fonogestika.

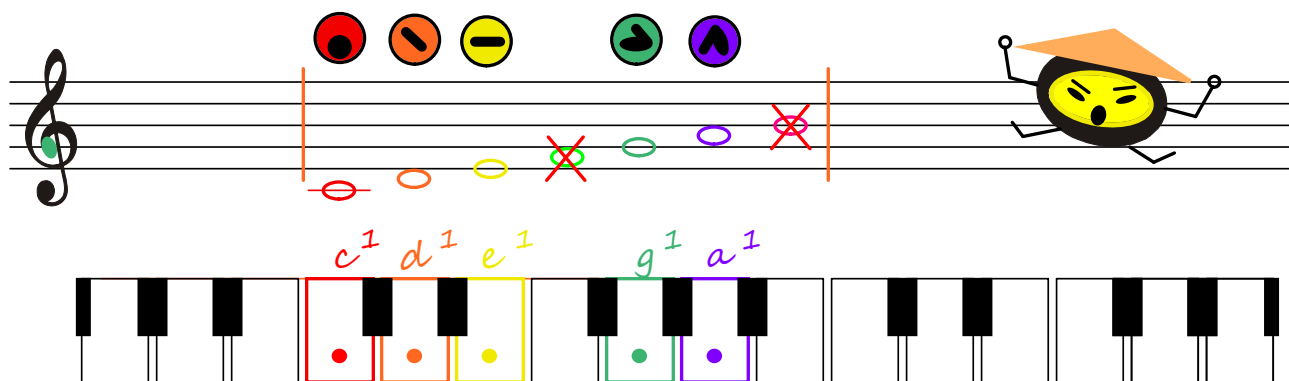
Každý ze sedmi základních tónů můžeme ukázat domluvenými znaky ruky:

Aby se nám solmizace dobře zpívala, přidáme ještě jednu slabiku **do**.

Seznam se s grafickými značkami:

Nejprve se naučíme prvních pět znaků. Z řady **do re mi fa so la ti** vybereme jen **do re mi so la**. Tato pětiónová řada bude znít „čínsky“. Říká se jí **pentatonika**.

... procvič si solmizaci a fonogestiku

Zpívej a ukazuj:

Do

Re

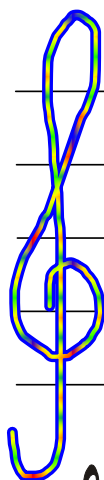
Mi

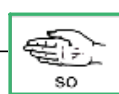
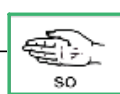
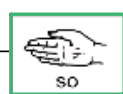
So

La

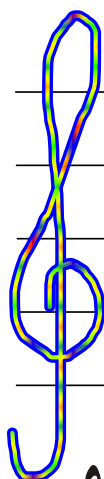

So - Mi

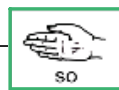
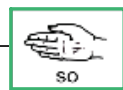

Žád - ná myš - ka
co je k jíd - lu

ne - ní hlou - pá,
všech - no schrou - pá.

So - La - So - Mi

Zla - tá brá - na
zla - tým klí - čem

o - ter - ře - ná,
o - dem - če - na.

Takt, taktová čára

Takty jsou krátké, stejně dlouhé části skladby, oddělené taktovou čarou.

Označují se **dvěma číslicemi** nad sebou.

Horní číslo prozradí počet dob.

Poslední taktová čára je dvojitá.

Dolní číslo prozradí, která nota je na jednu dobu :-))

Takt dvoučtvrt'ový

Spodní číslo zapíšeme do spodních dvou mezer

2 - počet dob

4 - čtvrt'ovou notu

Horní číslo zapíšeme do vrchních dvou mezer

= do taktu se vejdou 2 noty čtvrt'ové 😊

Takt tříčtvrt'ový

3 - počet dob

4 - čtvrt'ovou notu

= do taktu se vejdou 3 noty čtvrt'ové 😊

Takt čtyřčtvrt'ový

4 - počet dob

4 - čtvrt'ovou notu

= do taktu se vejdou 4 noty čtvrt'ové 😊

Takt celý

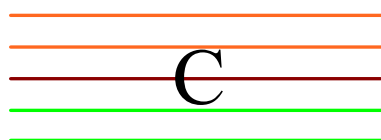
Takt čtyřčtvrt'ový se někdy zapisuje jinak. Místo čísel označíme takt písmenem **C**. Říkáme mu takt celý.

Do **celého taktu** se vejde jen jedna nota celá:-)

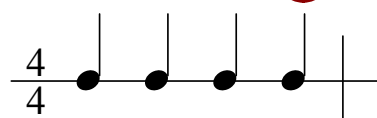
Takt celý

Písmeno C zapíšeme do druhé a třetí mezery.

= do taktu se vejdou

4 noty čtvrt'ové 😊

Příklady: (pro rytmiický zápis nám postačí jen jedna linka).

Zapamatuj si, že ...

půlová = 2 doby

čtvrt'ová = 1 doba

2 osminové = 1 doba

$2 + 1 + 1 = 4$ tá - á ty ty	$1 + 1 + 2 = 4$ tá ty ty tá á	$2 + 1 = 3$ tá - á ty
$1 + 1 + 1 = 3$ tá ty ty tá	$1 + 1 = 2$ tá ty ty	$1 + 1 = 2$ tá fu

Co je rytmus, metrum, tempo ?

Rytmus je střídání různě dlouhých not a pomlček ve skladbě. Je součástí každé melodie. Abychom se v rytmu lépe orientovali, rozdělujeme ho do taktů.

Hřej, slu-níč - ko, hřej, ho - ry, do - ly krej. Po - vy - skoč si
vý - še, na té na - ší stře - še ko - lo u - dě - lej.

Metrum je střídání přízvukných a nepřívukných dob v taktu. ♥ = přízvuk, důraz

Tempo je rychlost, kterou se skladba hraje.

Pro tempo používáme různá **slovní označení** přejatá z italštiny. Říkáme mu **italské hudební názvosloví**, které se používá po celém světě.

Tempová označení určí, jak rychle se má skladba hrát.

Najdeme je **na začátku skladby** nad notovou osnovou vlevo.

Andante je označení pro **pomalé tempo**, které hrajeme zvolna, krokem.

Pro **střední mírné tempo** si zapamatuj slovo **Moderato**,

pro **rychlé tempo** si zapamatuj slovo **Allegro**.

... procvič si rytmus v rytmickém čtverci

Připomeň si, že délku not i pomlky poznáme podle jejich tvarů, ale představit si ji můžeme také pomocí rytmických slabik:

Nota čtvrt'ová = jedna doba rytmická slabika = **tá** =

Pomlka čtvrt'ová = jedna doba netleskej a jen zašepťej slabiku **fu** =

nic

V rytmickém čtverci znamená:

- jedno políčko - 1 dobu, čtyři políčka = 1 takt

4
4

čtyřčtvrt'ový

Přepiš do nového čtverce rytmickými slabikami, místo

nic

 napiš správnou pomlku.

			nic	1. takt →	<i>tá</i>			
	nic		nic	2. takt →		<i>fu</i>		
nic				3. takt →				
	nic			4. takt →				

Dvě noty osminové = jedna doba, rytmické slabiky = **ty - ty**

Přeříkej rytmicky slabikami a přepiš v notách na připravené linky ve správném pořadí.

				1. takt $\frac{4}{4}$	
				2. takt	

... procvič si rytmus v rytmickém čtverci

Rytmický čtverec nám pomůže lépe se vyznat v taktu.

jeden řádek =

= jeden takt

jeden čtverec =

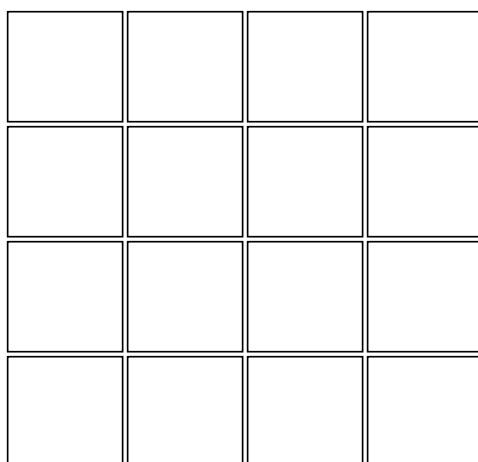

= jedna doba

Už víš jaký takt budeme procvičovat?

4

sem zapíšeš
rytmus, který
v hodině
uslyšíš od svého
učitele
(cvičení se
skládá ze 4 taktů,
čtvrtťových
a osminových not)

1. takt

2. takt

3. takt

4. takt

Poslouchej pozorně a dopiš správně tyto noty

tá

ty ty

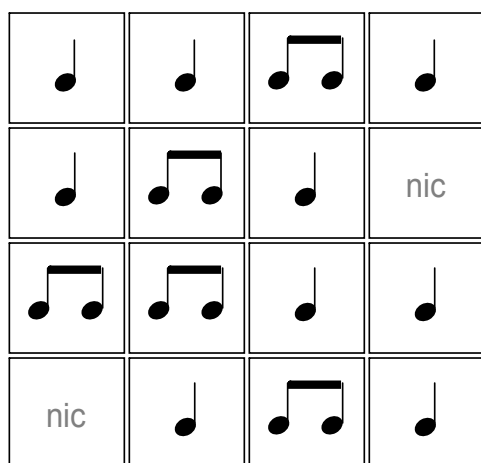

nebo doplň pomlku.

fu

nic

Přepiš všechny takty ve správném pořadí na linky. Nezapomeň dopsat označení taktu.

1. takt 4

2. takt

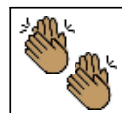
3. takt

4. takt

... procvič si rytmus v rytmickém čtverci

Připomeň si rytmické slabiky:

 = tá	 = ty ty	 = fu
--	---	--

nic

Kolik je ve čtverci čtvrt'ových not?

Kolik dob má čtvrt'ová nota?

Kolik je ve čtverci osminových not?

Na kolik dob trvají dvě osminové noty?

Jak se nazývá takt, který má čtyři doby?

Ve čtverci jsou tři pomlky, které?

4

Když čtverec rozdělíme na dvě poloviny, v taktu (v řádku) budou jen dvě doby.

Takt na dvě doby nazýváme **dvoučtvrt'ový** a označíme takto:

1. takt

2. takt

3. takt

4. takt

- zatleskej si
nový takt

5. takt

6. takt

7. takt

8. takt

2
4

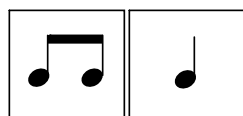

- při pomlce
rozhod' ruce
od sebe

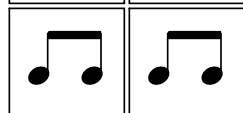
... procvič si rytmus v rytmickém čtverci

Přepiš na linku dvoučtvrt'ové takty ve správném pořadí:

1. takt

Nezapomeň napsat na začátku označení taktu.

2. takt

Co odděluje jednotlivé takty?

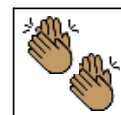
3. takt

Kolik dob bude v každém taktu?

4. takt

Zatleskej z not.

1. takt

2. takt

3. takt

4. takt

Víš, která nota je ve dvoučtvrt'ovém taktu sama? Je to nota na:

tři doby

vyber správnou odpověď, ☒ ostatní škrtni. ☐

dvě doby

V rytmickém čtverci znamenají:

- dvě políčka - 2 doby, také = 1 takt

2
4

čtyři doby

Nota půlová = dvě doby

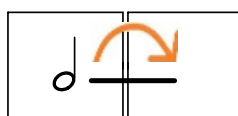

rytmická slabika =

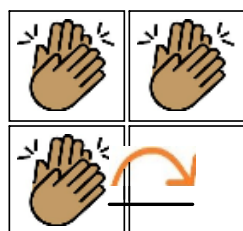
tá - a

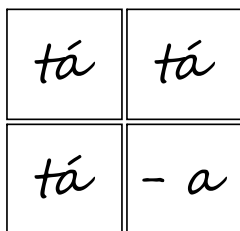
Tleskni a podrž přes dvě doby

Vytleskej a přeříkej rytmickými slabikami, ať slyšíš rozdíl.

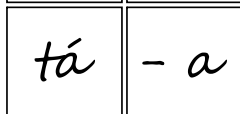

1. takt

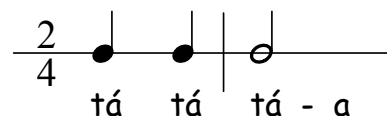

1. takt

2. takt

2. takt

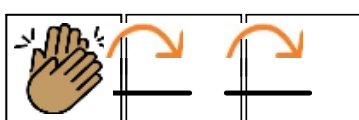
... procvič si rytmus v rytickém čtverci

Vypadá jako půlová, jen má ještě na pravé straně tečku. Je to:

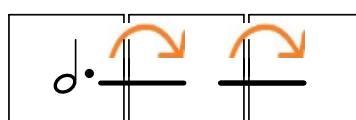
nota půlová s tečkou = tři doby rytmické slabiky = tá - a - a

Půlová nota má tečku vždy z pravé strany:

V tříčrtovém taktu obsadí sama jeden takt:

Tleskni a podrž
přes tři doby

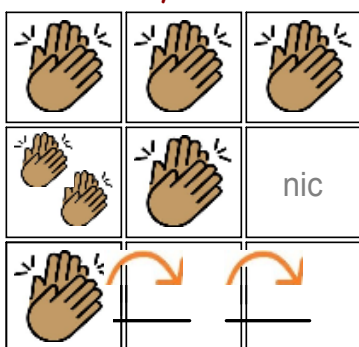

V rytickém čtverci znamená:

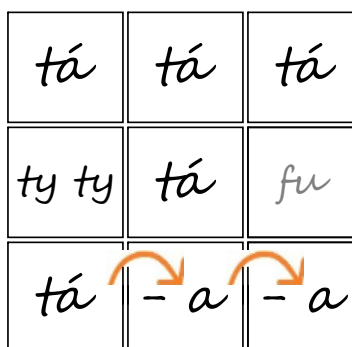
- jedno políčko - 1 dobu, tři políčka = 1 takt

3
4

Zatleskej si
nový takt

1. takt

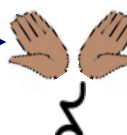
2. takt

1. takt

pomlce
rozhod'
ruce
od sebe

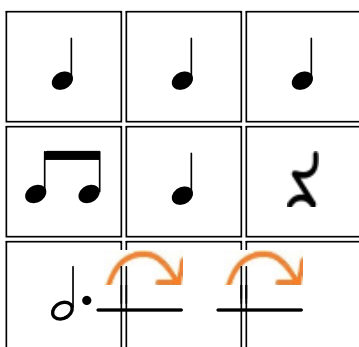
2. takt

3. takt

3. takt

Přepiš takty ve správném pořadí:

1. takt

2. takt

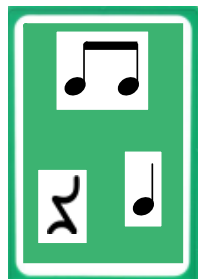
3. takt

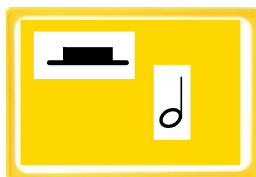
3
4

... procvič si rytmus

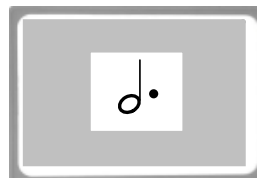
Už víme, že:

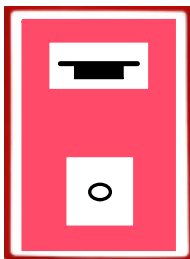
= 1 doba

= 2 doby

= 3 doby

= 4 doby

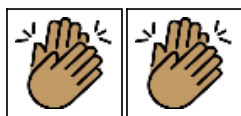
$\frac{4}{4}$

=

$\frac{2}{4}$

=

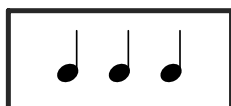
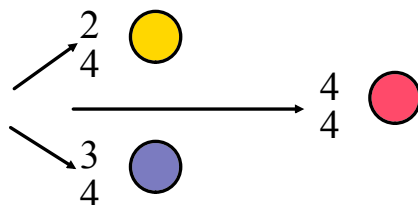

$\frac{3}{4}$

=

Poznej takt a vybarvi správně rytmické karty:

... procvič si

Zpívej a ukazuj:

Handwriting practice for the text "nam-nič - ku spi Pe - pí - ěku, spi ...". The page features a musical staff with notes and a corresponding sign language diagram. The sign language diagram includes a treble clef, a key signature of one flat, and a series of hand signs: two green boxes labeled "CH", a yellow box labeled "ILU", a large black letter "P", three green boxes labeled "CH", a purple box labeled "B", and a green box labeled "SO". A large grey letter "Y" is visible in the background.

Handwriting practice for the text "Ma - na přij - de z měs - ta do - mů, při - ve - ze ti". The page features a musical staff with notes and a corresponding sign language diagram. The sign language diagram includes a treble clef, a key signature of one flat, and a series of hand signs: two green boxes labeled "CH", two yellow boxes labeled "ILU", two green boxes labeled "CH", two yellow boxes labeled "ILU", three green boxes labeled "CH", a purple box labeled "B", and three green boxes labeled "CH". A large grey letter "Z" is visible in the background.

solmizaci a fonogestiku

Zpívej a ukazuj:

otoč sešit

Do

Re

Mi

So

La

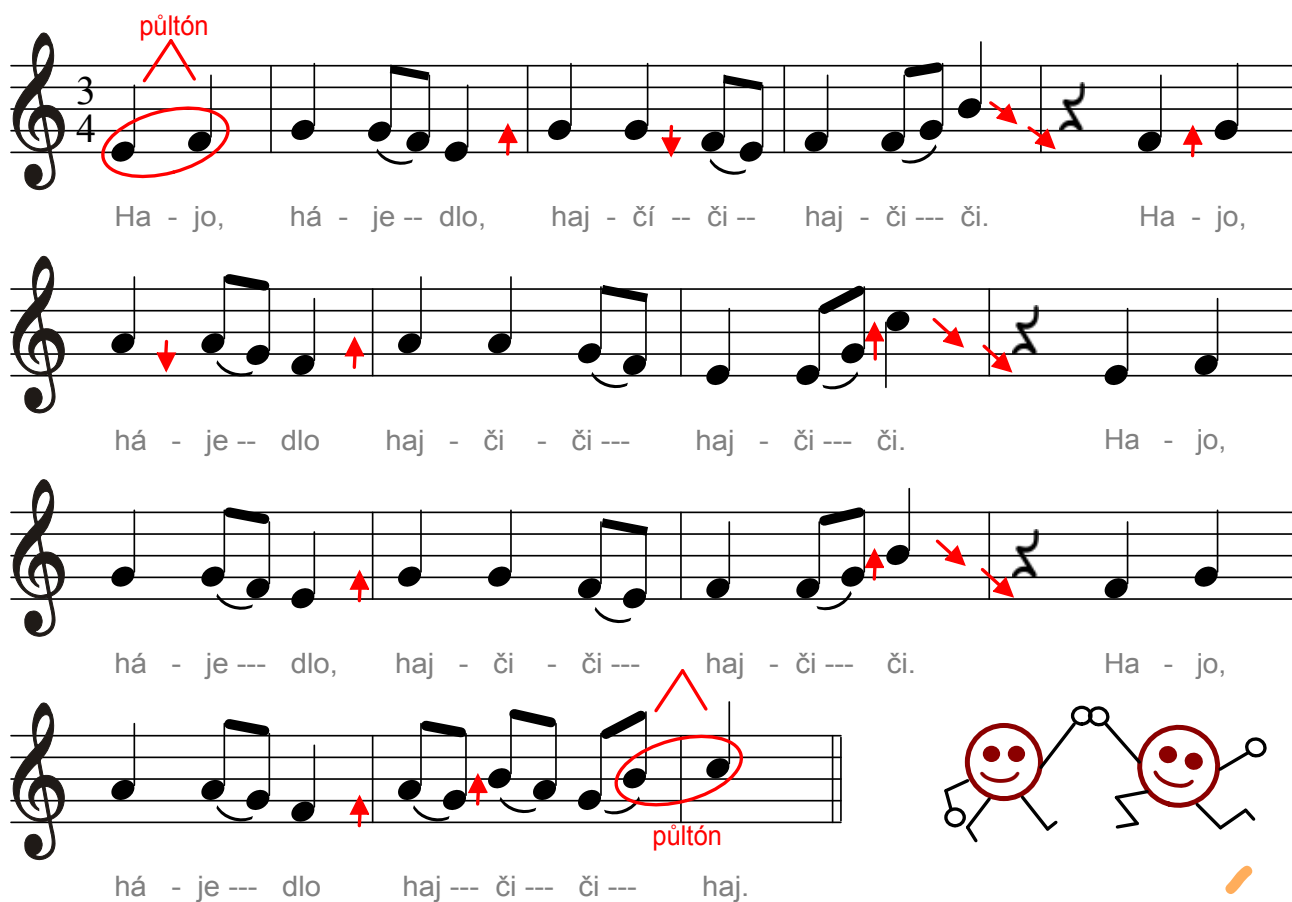
spjín - kej. jen spi ma - lý Pe - pí - ěku.

So - La - So - Mi

Há - jej, ny - nej, há - jej,

Co je melodie, co je půltón ?

Melodie je střídání tónů ve skladbě nebo v písničce.

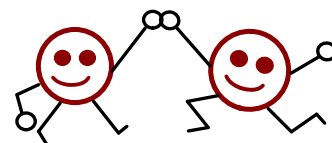

Ha - jo, há - je -- dlo, haj - čí -- čí -- haj - čí --- čí. Ha - jo,

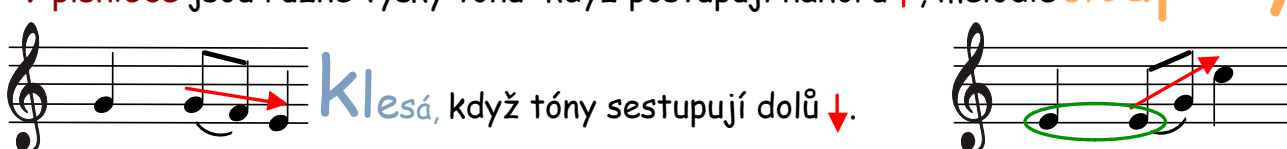
há - je -- dlo haj - čí - čí --- haj - čí --- čí. Ha - jo,

há - je --- dlo, haj - čí - čí --- haj - čí --- čí. Ha - jo,

há - je --- dlo haj --- čí --- čí --- haj.

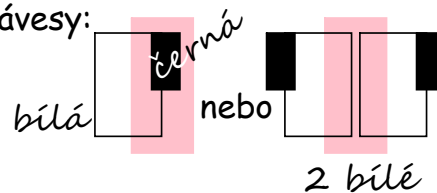
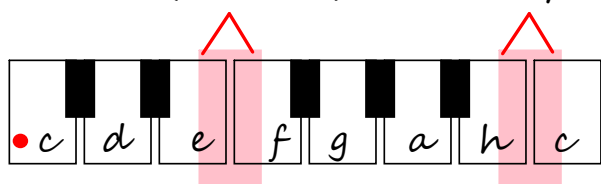
V písničce jsou různé výšky tónů: když postupují nahoru ↑, melodie **stoupá**, klesá, když tóny sestupují dolů ↓.

Když se výška tónu nemění, melodie opakuje **stejný tón**.

Nejkratší krok (vzdálenost) mezi dvěma tóny se nazývá **půltón**.

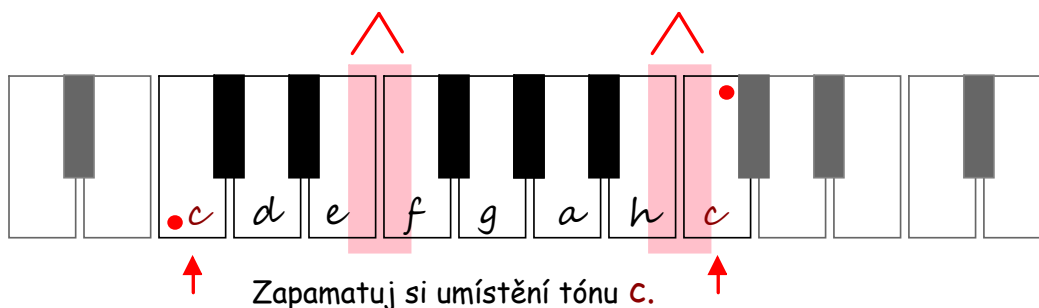
Zpravidla jej značíme svorkou nad notami. Nejlépe si půltón představíme na klávesách (klaviatuře). Jsou to vždy dvě sousední klávesy:

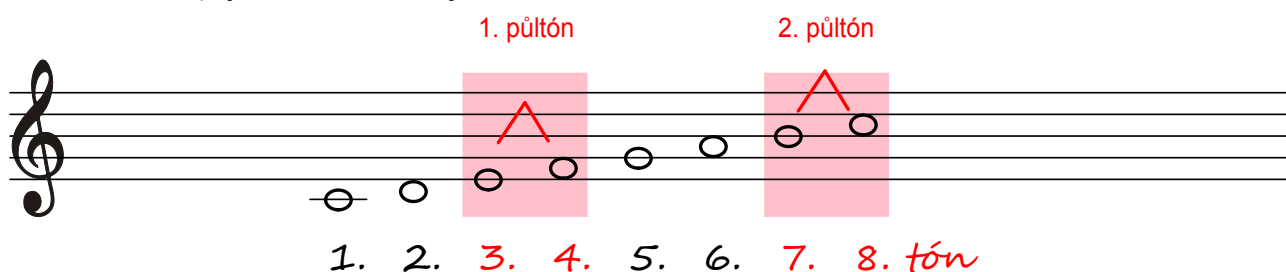
Co je stupnice, co je celý tón ?

Stupnice už není střídání tónů ve skladbě nebo v písničce, ale je to řada tónů.

Snadno pochopíš, když se naučíš pořadí tónů na klavíru

Ostatní tóny jdou za sebou jako v hudební becedě.

Stupnice je řada osmi tónů jdoucích za sebou (podle určitých pravidel).

Mezi jednotlivými tóny jsou různé vzdálenosti - celé tóny a půltóny.

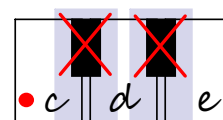
Půltóny najdeme mezi 3. - 4. a 7. - 8. tónem, mezi ostatními tóny je celý tón.

Celý tón je větší krok (vzdálenost) mezi dvěma tóny.

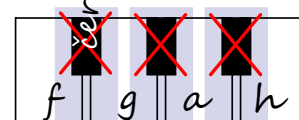
Na klávesách (klaviatuře) přeskočíme černou klávesu.

Jsou to dvě bílé klávesy rozdělené černou.

Celý tón se skládá ze dvou půltónů.

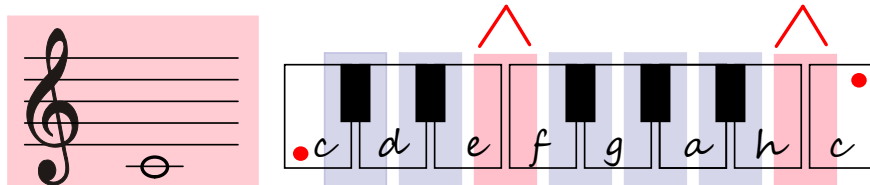
nebo

2 bílé

Takto uspořádané řadě říkáme **stupnice durová**.

Podle prvního tónu naší stupnice přejmenujeme na **C dur**

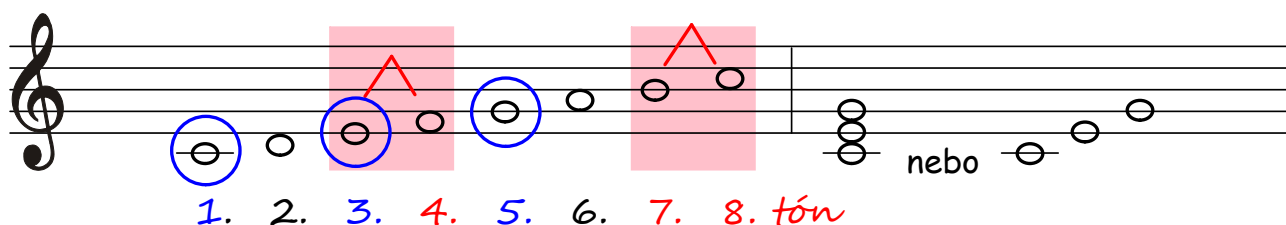
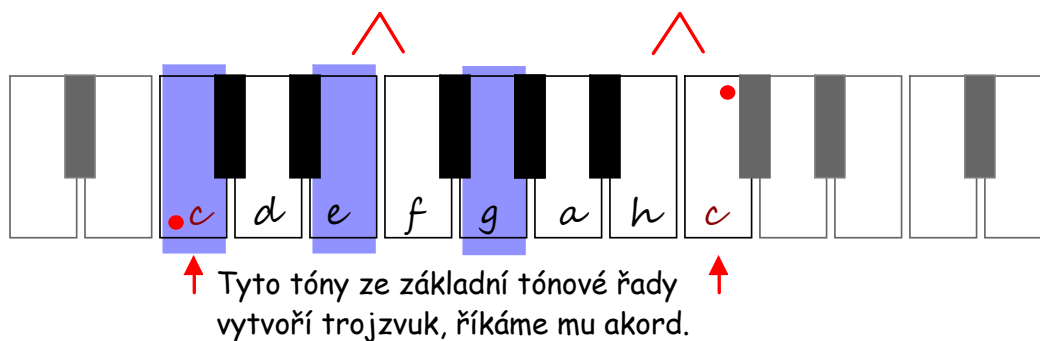

Celý tón ve stupnici
neoznačujeme!

Co je akord (trojzvuk) ?

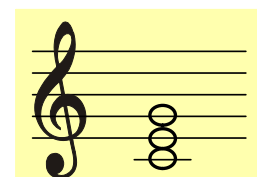
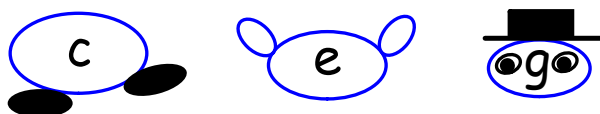
Akord není řada, jsou to jen tři tóny ze stupnice.

V hudbě se bez akordů neobejdeme. Pomáhají doprovázet většinu skladeb.

Zapamatuj si, že akord složíš z 1., 3. a 5. tónu stupnice.

Akord píšeme za stupnicí tak, že noty zapíšeme nad sebe:

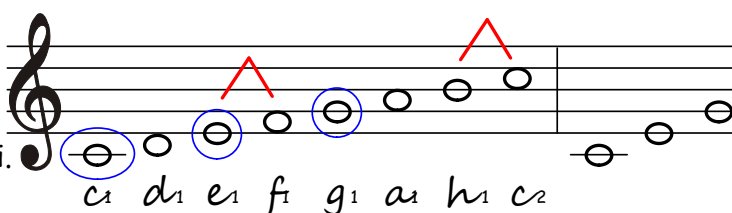

V takovém akordu zahrajeme všechny tři tóny najednou. Některé nástroje to dovedou.

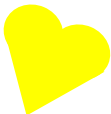
Jak zapsat stupnici C dur s akordem ?

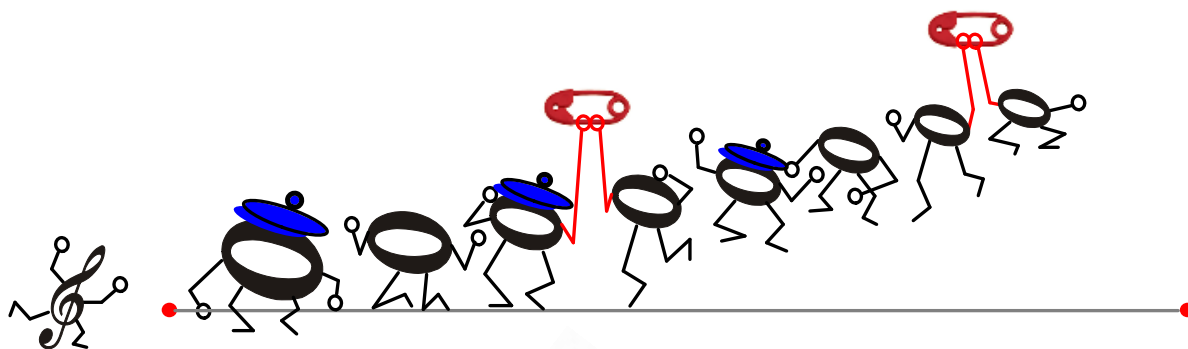
Nejprve zapiš správně 8 tónů stupnice, která začíná a končí tónem

Pojmenuj noty a označ půltóny svorkou, zakroužkuj 1., 3. a 5. tón ve stupnici. Zakroužkované tóny napiš za stupnici.

Kdo pomůže správně zapsat stupnici?

Bude to písnička?

Upraveno podle nápěvu písničky E. Hradeckého
To je on, malý slon

2/4

Cé, dé, é, ef, gé, á, há, cé o - sm tó - nů po - sta - víš,

po - dle no - ty vpře - du, vza - du jmé - no C - dur při - dě - líš.

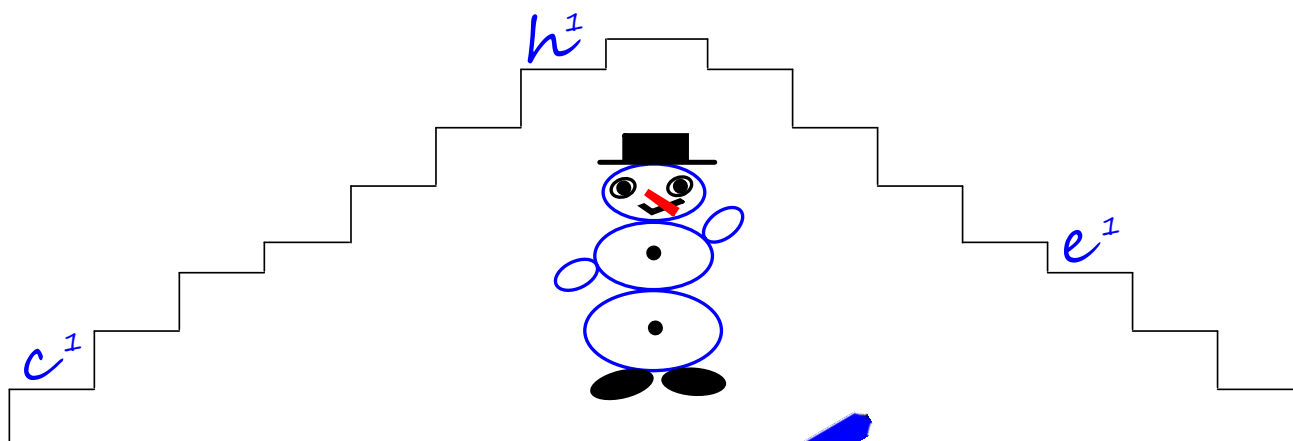
O slo - vo se ta - ky hlá - sí půl - tó - ny dva, to je jas - ný,

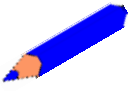
tře - tí, čtv - r - tý, sed - mý, os - mý svor - kou k so - bě při - špen - dlíš.

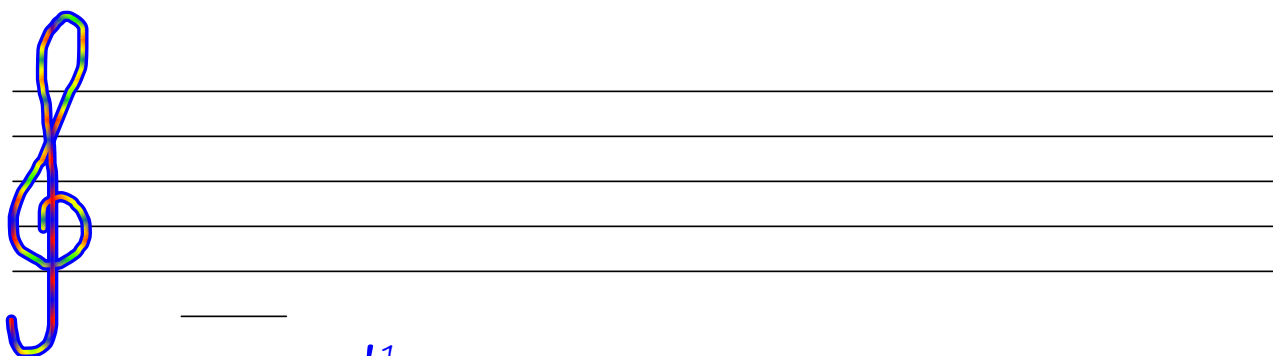
Prv - ní, tře - tí, pá - tý pak do a - kor - du po - sklá - dáš.

... zapiš stupnici, zapiš akord

Dopiš na schody chybějící jména not ze stupnice C dur nahoru i dolů:

Umíš zapsat stupnici C dur do notové osnovy ?

d¹
.....
Nezapomeň označit půltóny svorkou a noty pojmenovat.

Které tóny ze stupnice vybereš do akordu ?

Jak se tóny jmenují ?

Kolik má stupnice tónů ?

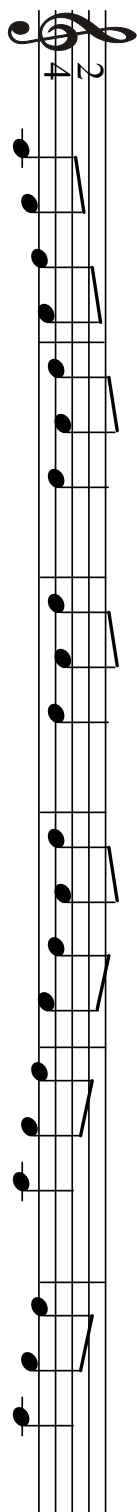
Kolik má stupnice půltónů ?

Legato, staccato a dynamická znaménka

Značka, která spojí dvě i více not obloučkem pod nebo nad notami se jmenuje:

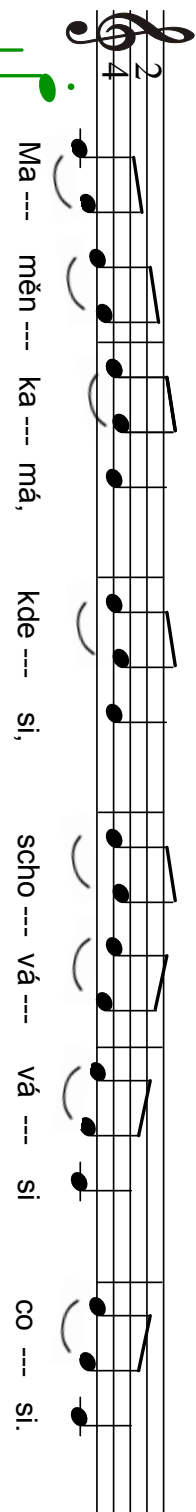
LEGATO (čti legáto) a znamená: **VÁZANĚ**. Značka **TEČKA POD** nebo **NAD NOTOU** notu zvukově zkrátí.

V notách se často setkáme s různými hudebními značkami. Jde o značky, které používá hudební řeč. S jejich pomocí můžeme odlišit jednotlivé části skladby, aniž bychom měnili rytmus nebo melodii.

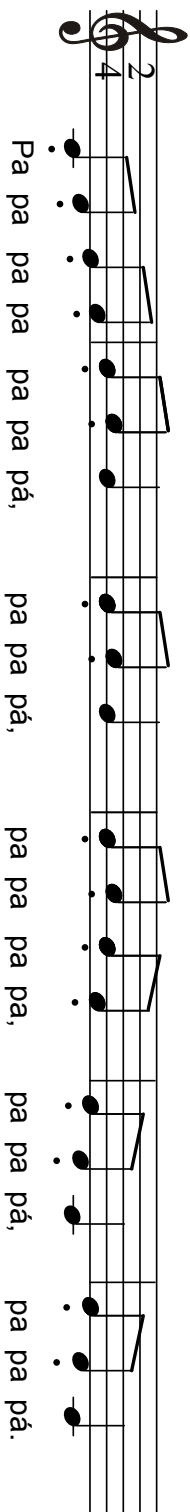

Písnička má upravený text.

Noty pod obloučkem zpíváme na jednu slabiku.

Když pod každou hlavičku připseme tečku, — pak takové noty zahraj nebo zpívej krátce.

DYNAMIKA

označuje, jak silně budeme hrát nebo zpívat.

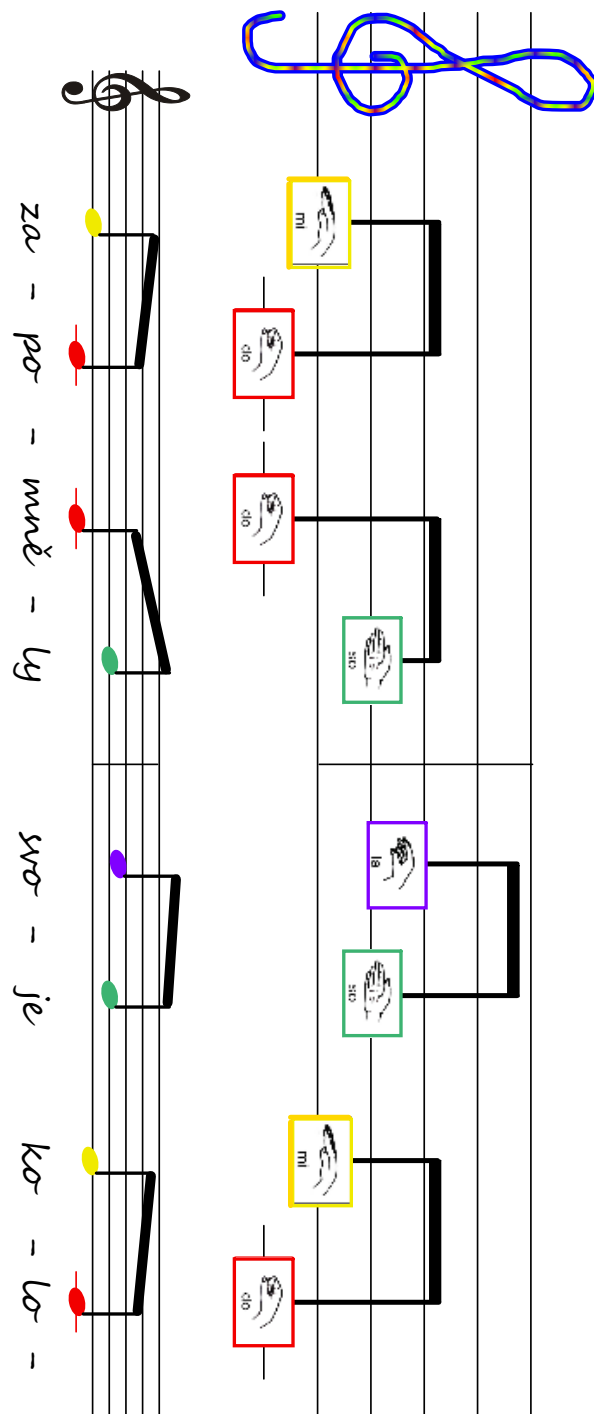
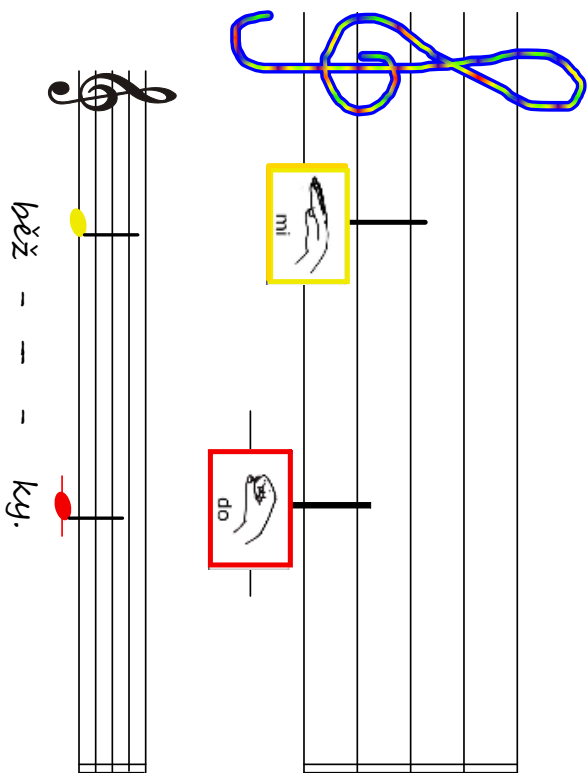

DYNAMICKÁ ZNAMÉNKA

... procvič si

Zpívej a ukazuj:

solmizaci a fonogestiku

Zpívej a ukazuj:

otoč sešit

Do

Re

Mi

So

La

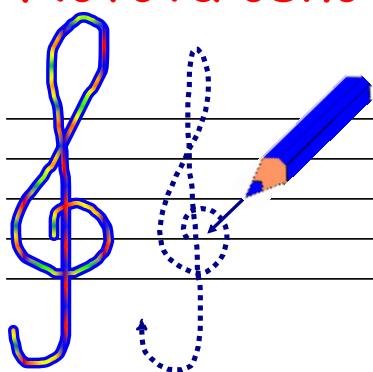

Handwriting practice for the lyrics "pě - ky. A - si do - ma". The page features a musical staff with notes and a corresponding set of hand gestures. The gestures are represented by colored boxes (red for 'do', yellow for 'mi') containing a drawing of a hand in a specific pose. A large, colorful, stylized 'S' shape is drawn across the top of the page, spanning the width of the handwriting practice area.

Handwriting practice for the lyrics "Zná - te pře - ce jež - ky, jež - si cho - di". The page features a musical staff with notes and a corresponding set of hand gestures. The gestures are represented by colored boxes (green for 'so', purple for 'la', yellow for 'mi', red for 'do') containing a drawing of a hand in a specific pose. A large, colorful, stylized 'S' shape is drawn across the top of the page, spanning the width of the handwriting practice area.

So - La - So - Mi - Do

Notová osnova na úkoly

Rythmus

4

Co musím umět na pololetní opakování ?

1. Tvary a hodnoty noty: - celé, půlové, půlové s tečkou, čtvrt'ové a osminové.
2. Tvary a hodnoty pomlk: - celé, půlové, čtvrt'ové a osminové.
3. Zápis noty celé, půlové, čtvrt'ové a osminové do notové osnovy v houslovém klíči se správně otočenými nožičkami v rozsahu od malého „g“ po „g²“.
4. Rozpoznat takty: 2/4, 3/4 a 4/4.
5. Co je stupnice, co je trojzvuk (akord). Půltóny ve stupnici.
6. Zápis stupnice C dur do notové osnovy v celých notách s označením půltónů a jmény not. Zápis trojzvuku (akordu) za stupnicí.
7. Vysvětlit pojmy: staccato, legato, dynamická znaménka.

